46ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 383 Կ. ՊՈԼԻՍ, 1902 ՅՈՒԼԻՍ 15/28 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 22 ՐԷՊԻԼ ՍԿՍԱ 15 ԹԷՄՈՒԶ 1318

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉI-EFKIAR
38, Grand' Rue de la S-Porte, 38
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պալը Ալի Մատտէոի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنجه يومى و سياسى غزتەدر
ادارەخانەسى: باب عالى جادەسنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ, Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մանաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԶՍՊԵԼՈՒ Է

Եղնիկ վրդ. Պապեան, ժամանակէ մը ի վեր մեծ աղմուկ կը հանէ անունին շուրջը, իր առաջնորդական պաշտօնին մէջ ցոյց տուած եղական գործառնութիւններուն պատճառով։

Սրտաճմլիկ ու ցաւագին է զբաղիլ իր խնդիրովը, որովհետեւ անիկա կը ներկայանայ կղերի մը անվայել ամէնէն տգեղ դրուագներով։

Կ'երեւայ թէ առաջնորդութիւնը իրեն համար կը նշանակէ տեսակ մը սեղանաւորութիւն, ուր քսակին մէջ նաքարակիտ մը աւելի մտցնելու համար, չեն քաշուիր ամէն տեսակ մեքենայութիւններ և ապօրինաւորութիւններ բացայայտ կերպով գործելու։

Այդ առաջնորդին իր պաշտօնատեղին երթալէն ի վեր, տրաւնշները սկսած են ծայր տալ, չատ աւելի անհամեմատ առատութիւնով մը, և անօրինակ կերպով ընդվզող հանգամանքներով, քան ոև է առաջնորդի մասին եղածները, — քանի որ առաջնորդ ըլլալ և իր քղանցքներուն շուրջը բուսած տրաւնշի ծաղիկներ չունենալ հիմա քիչ մը դժուար բաներէն դարձած է մեր կղերականութեան համար, ցանցառբացառութիւններուն չանդրադառնալով։

Ան երանելի վարդապետին առաջնակարգ գործը եղած է, ամէն բան մէկդի ձգելով, իր խորայատակ քսակը պարարացնել, ամէն այն անորակելի միջոցներով, զորս կընայ ղանալ վարդապետի պատկանող ուղեղ մը։

Պղտի հաւաքելու յաւիտենական կոնդակները, — որոնցմէ կ'ուզէի որ օրինակ մը ունենայիք աչքերնուդ առջեւ, գաղափար մը կազմելու համար դրամահաւաքութեան նոր միջոցի մը վրայ, — առաջնորդարանի հասոյթներուն ծայրէն պոչէն կարատելու. բոլոր անօրինակ կերպերը, յորթողութեան բոլոր հնարամիտ գիւտերը, և վերջապէս մամոնայապաշտութեան բոլոր չուկայիկ տգեղութիւնները, սրբազան փութաջանութիւնները եղած են այս ընդաբաղց կրօնաւորին, այն օրէն երբ Տրապիզոն զինքը առաջնորդ ունեցաւ։ Լրագրութեան մէջ արձագանք գտած բոլոր անկասկածելի բողոքները ապացոյց են այս տխուր եղելութեան։

Պէտք է խոստովանիլ որ, սանձարձակ թոյլտուութիւն ալ գտաւ այս աչք-բաց վարդապետը, իր նիւթապաշտ ձգտումները առաջ տանելու համար ամէն կերպով։

* * *

Աւելին կայ։

Տրապիզոնի մէջ գործած իր ճարպիկութիւնները չեն բաւեր, անոնք չեն կրցեր կշտացնել զինքը, ու հիմա սկսեր է թեւը երկնցնել իր հովութեան տակ գտնուող թեմերուն ալ, ուրկէ Տրապիզոնի չափ սատիկ բողո՛ք մը ալ սկսած է բարձրանալ։

Վարդապետը, առանց մարդու բան հարցնել փորձելու, ինքնիրենը հրաժարեցուցեր է երեք տարի առաջ օրինաւորապէս կազմուած Կիրասոնի Թաղ. Խորհուրդը, և հրամայեր է իր փոխանորդին յանձնել, — կը տեսնէք ինչ բաներ կ'ընէ վարդապետը, — կնիք, տետրակ, հաչիւ, և չէ կրցին նշանակուած անձերէ Թաղական խորհուրդ մը կազմել, — որպէս զի վարդապետը ուզածին պէս ձեռք առնէ հոնտեղի՛ ալ թեմական գործերը, և եկեղեցական, դպրոցական եկամուտները՝ ուրիշ տեղ չհանդիպին իրենց ճամբուն վրայ։

Վարդապետը ապիկարին մէկն ալ գտեր է իր այս նպատակը առաջ տանելու համար, անկարող, ինքզինքին տէրը չեղող, պարապ-գլուխ տէրտէր մը, որ աղէ՛կ գործիք դարձեր է մեր երանելիին ձեռքին տակ։

Քաղամիտ Կիրասոնցիները սակայն, չեն հանդուրժեր այս անիրաւութեան և 150 հոգիէ ստորագրուած հանրագիրով մը կը բողոքեն Պատրիարքարանին, ըսելով թէ չպիտի անսան վարդապետին հրամաններուն, — մինչեւ իսկ ուրիշ վիճակի մը իրաւասութեան տակ մտնելու առաջադրութիւնով։

Բողոքը և դժգոհութիւնը ընդհանրական եղած է Կիրասոնի մէջ։

Այդ քաղաքացիներէն մէկուն նամակը մէջ կը բերեմ հոս, գաղափար մը տալու համար թէ ի՞նչ եղած է Եղնիկ վարդապետի մը դոյութիւնը։

Նամակագիրը հետեւեալ տխրեցնող տողերով կը նկարագրէ վարդապետին արարքները. —

Ու եղաւ որ վարդապետի սով եղաւ, ու Եղնիկ վարդապետը ղրկուեցաւ Տրապիզոնի առաջնորդ։ Զպիտի ուզէի իրմով զբաղիլ, եթէ անոր արարքներուն ծայրը հոս ալ չհասնէր։ Խնայելու համար ձեզ, կարճ խօսքով ըսեմ թէ, Պապայեանի ամբողջ ծրագիրն է եկեղեցի, դպրոց, ուսուցիչ, ժողովական, ժողովուրդ, ամէնքը առնել իր ձեռքը և ըստ հաճոյս կառավարել անոնց նիւթականը, միակ և միակ նպատակ ունենալով — ամէն հաշիւներ ափ առնելով՝ իր քսակը պարարել։ Ահա այսչափ որչափ կրցած եմ չշատախօսել ու իմաստասիրել զինքը իր գործերէն, լեզուէն ու ընթացքէն դատելով։ Տրապիզոնի մէջ յայտնեցաւ ան, հետզհետէ Առաջնորդարանէն վտարելով՝ դիտելու, խօսելու և խորհելու կարողութիւն ունեցող 13 ուսուցիչներ և քանի մը ալ ժողովականներ, եկեղեցի մը չմնելու գործը իրը փոշի փչելով ռամիկին ու մամուլին աչքին։ Հիմա ալ ձեռք առաւ Կիրասոնը, իրեն գործիք ընտրելով ծանօթ Տ. Ներսէսը, Պաղատալեանը, Զէրքէզեանը ու Յովհաննէսեանները, մարդիկ որոնց ամբողջ նպատակն է քայքայել վարժարանը, 100-150 ոսկիի պիտեմ մը և Պապայեանի հլու, հնազանդ Թաղական Խորհուրդ մը ունենալ։ Այս բանը պաշտօնագրով մը պահանջած ալ էր։ Տարիներէ ի վեր հետզհետէ դիզուած դպրոցի բացը այս տարի 40 ոսկիի հասնիլը մատին փաթթելով, Պապա Պապայեան, ուրը օր առաջ, մինակ իր ստորագրութիւնով, առանց Գաւառ. վարչութեան դիւանի ստորագրութեան կամ գոնէ կնիքին, ղրկեց հոս երեք նամակներ, մին՝ ուղղուած Թաղականութեան՝ պաշտօնէ դադրած ըլլալին ազդարարող, երկրորդը Տ. Ներսէսին՝ իր ղրկած նոր ընտրելիներու ցանկը հաստատող, երրորդը՝ նորընտիր առժամեայ Թաղ. Խորհրդոյ անդամներուն։ Առաջինները ուղղակի պատասխանեցին Պատրիարքարան, ցոյց տալով Պապայեանի ապօրինի և անիմաստ ընթացքը. երկրորդը ընականաբար չողոմարար պատասխան մը տուաւ։ Իսկ երրորդէն երկու անդամներուն ստորագրութեամբ (Մ. Ղուկասեանի և Տ. Մ. Սարայատրեանի) մերժողական մը ղրկուեցաւ ուր բացատրուած է այս ապօրինի վարմունքը և անկէ գալիք յոռի հետեւութիւնները։

Պիտի սպասենք անոնց։ Տխու՛ր իրողութիւն։

Այս տողերը ամէն բան կը բացատրեն։ և ալ պէ՛տք է որ նկատի առնուին։

Կիրասոնցիները գերազանցապէս պատուաբեր գործ մը կատարած են, թուլամորթութիւն ցոյց չտալով այդ վարդապետին ընթացքին հանդէպ, և բողոքելով Պատրիարքարանին, ինքզինքին ազատ զգալով գլուխ ծռելէ եկեղեցական օրէնքի հակառակ ոև է առաջնորդական հրաման։

Զգիտցուիր թէ Պատրիարքարանը ինչ պիտի ընէ այդ բողոքին վրայ, Տրապիզոնի նկատմամբ մինչեւ հիմակուան ըրածը, թէ տարբեր բան մը, որովհետեւ պէտք է համոզուիլ վերջապէս թէ, այդ չնորհնակը իր պաշտօնին մարդը չէ ոև է տեղի համար։ Իր ըրածները կը կոխեն կ'անցնին մինչեւ հիմա կղերականներու կողմէ գործուած չնորհալութիւնները։

Զգիտցուիր թէ ի՞նչ կը կարծէ ինքզինքը ատ մարդը։

Ո՛վ եմ կ'ըսէ։

Պէտք է զսպել զինքը, կղերականութեան պատիւին համար։

ԵՆՈՎՔ ԱՐՄԷՆ

ԱՐԴԻ ՕՍՄ. ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՈՒՐՈՒԱՏԵՍԻԼԴ

Օրեր կ'անցնին, երբեմն բազմաթիւ օրեր և քու ուրուատեսիլդ համար միաքս ա՛նկապի յոգնեցնելովս հանդերձ աչքերուդ, շրթունքներուդ, մազերուդ և ո՛չ մէկուն մէկ չնորհին կ'արժանանամ. իրրեւ թէ դուն չե՛ս ապրեր, ամիսներով ինծի հետ չե՛ս կենակցեր, աչքերուս յիշատակ մը չես ձգերի պէս աչուըներուդ, շրթունքներուդ, մազերուդ, և ո՛չ մէկուն մէկ չնորհին կ'արժանանամ։

Ապա յանկարծ երկվայրկեան մը, բնաւ չի յուսացուած երկվայրկեան մը կուգայ ուր բոլոր մարմնովդ, համակ լոյսերով, ժպիտներով, նայուածքներով, կը մարմնաւորիս աչքիս առջեւ. կ'ապրիս ու քու տաքութեանդ դէմ ես՝ հալիլ կը սկսիմ։

Այս երկվայրկեանները արդեօք այն վայրկեաններն են ուր դուն ինծի կը յիշես... և եթէ այդպէս է, հրաժեշտի խոստումներուդ հակառակ դիս որչափ, որչա՜փ քիչ կը մտածես եղե՞ր, աղուո՛ր կին։

ՄԷՀՄԷՏ ՐԱՈՒՖ

Թրգմ. ՄԱՆՈՒԿ ՊՕՃԱՃԵԱՆ

ԸՆԿԵՐԱՑԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ՄԵՐ ԱՐՀԵՍՏԱԳԷՏՆԵՐԸ

Չենք գիտեր քաջալերել մեր արհեստագէտները՝ ո՛ր հիւղին ալ որ պատկանին անոնք. ըլլան ուսուցիչ, կօշկակար, բժիշկ, սափրիչ, դեղագործ, ճարտարապետ ևն։ Դեռ քանի օր առաջ Դիարբէքիրի մէջ, «չնորհքով կարծեցեալ» անձ մը՝ Մեղուրեան վարժարանի տեսուչին գլխուն գաւազան կը վերցնէր եկեղեցւոյ դրան առջեւ, և գիտէք թէ ինչո՞ւ համար. որովհետեւ իր զաւակներուն անվճար մը-նացած ամսաթղթակները իրմէ պահանջուած էր քաղաքավարական նամակով մը։ Այդ տիպար հայրը — կարողութեան տէր սակայն — կ'ուզէր որ իր զաւակները կրթէին, ուսուցանէին, խնամէին ձրիաբար. թերեւս կը սպասէ որ նոյն միջոցով հագցնէին ու կերցնէին ալ։ Այս հաշուով՝ ամուսնութեան բեռը չափազանց կը թեթեւնայ և դրախտման ալ կը վերնայ այն ատեն բնականաբար։ Ահա ընկերային գիտութեան (սօսիոլոժի) վերաբերող տեսակէտ մը զոր քաւական ուսումնասիրած ըլլալ կ'երեւայ այդ կարծեցեալ-չնորհքով անձը՝ որուն «քափալը քութու» գիտուն մը ըլլալը ոչ ոք գիտէր տակաւին։

Այս կերպ կը վարուինք չատ անգամ մեր արհեստագէտներուն հետ որոնք սակայն իրենց արժանիքը ունին։ Հարկ է հոս թուել մի առ մի այն ամէն անունները որոնք իւրաքանչիւր արհեստի մէջ նշանաւոր եղած են և որոնց մասին կրնանք պարծենալ։ Առնենք ի մէջ այլոց պարզ օրինակ մը։

Բաւական ճարտարապետներ ունինք, կարող, հմուտ խելացի, այնպէս չէ՞. բայց ատոնց մէջ չատ քիչեր կան որ բարձր համալսարաններէ վկայեալ ներկայացած են հանրութեան։ Շատերը ինքնօգնութեամբ յառաջ եկած և դիրք մը շինած են չնորհիւ իրենց գործունէութեան և տաղանդին միայն։ Այս դասակարգին կը պատկանի ճարտարապետ Ստեփան էֆ. Համամճեան որ Պոլսոյ մէջ չատ մը ձեւաւոր տուներ շինելէ զատ՝ 8-9 հատ ալ գեղեցիկ խաներ շինած է, որոնցմէ յիշեմ Ստամպուլը խան, Թօսճիճի խան, Խորասանճեան խան և մօտերս Ալեանաք խան որ նախորդները կը գերազանցէ ճարտարապետութեան մասին. Ստեփան էֆ. Համամճեան՝ նշանաւոր հանդիսացած է այժմ չնորհիւ իր տաղանդին և ուղղամտութեան։

Այո, արհեստներու բոլոր ճիւղերուն մէջ ալ անուանի և պատուաւոր ներկայացուցիչներ ունինք. բայց և այնու հանդերձ ծարաւեր ենք ու ասիկայ տեսակ մը անքուժելի հիւանդութիւն եղած է մեր մէջ։ «Ինչո՞ւ համար հրեաները և կամ յոյները կը յաջողին» վերնագրով յօդուածներ կը հրատարակեն մեր թերթերը. բայց կը մոռնանք ըսելու որ անոնք յաջողելու ապարէզ ունին, մինչդեռ մենք սովորաբար մեր արհեստագէտները քաջալերել չենք գիտեր, (բացառութիւնները կ'յարգեմ)։ Կօշկակար մը որ իր շինած մուճակին տակը «Բարիզ» բառը ոսկեզօծ տառերով չէ տպած, վարպետ մէկը ուսեր նեղտեր. ուզածին մը որ իր արդար ամսակը կը պահանջէ մեղմ զայն ծեծելու կ'ելլինք. սափրիչ մը որ ճառոմաքանութիւն չունի, տափակ անձ մը կը համարենք, բժիշկ մը որ խօսակցութեանը մէջ գաղղիերէն բառեր չի գործածեր, տգէտներուն կարգը կը դասենք. դեղագործ մը որ անմեղ, «չիրինկայ»ի մը համար հինգ դրուշ կը պահանջէ մեզմէ, «բիւշման» կ'ըլլանք անկէ առնուտր ընելուս. առանձնայոյժ մը որ մեր ակռան ձրի չի քաշեր, «խրպրլ»ի տեղ կը դնենք անիկայ ևն. ևն։ Վերջապէս մէկ խօսքով, օտարն է որ մեզ կը հրապուրէ՝ որուն նկատմամբ սովորութիւն ունինք ըսելու թէ «միշտ կը յաջողի անիկա»։ Մենք ալ մեր արհեստագէտները քաջալերելով յաջողցնելու չենք մտածեր. այդ ոգին, զգացումը, կը պակսի մեզ դժբախտաբար։

* * *

Մեր օտարասիրութիւնը արդիւնաւոր չէ սակայն մեզ համար. չատ անգամներ գոնացուցիչ հետեւանք մը ունենալէ զուրկ է։ Այս մասին հոս պիտի պատմեմ զուարճալի եղելութիւն մը զոր քիչ ժամանակ առաջ տեղի ունեցած է։ * * * գիւղին մէջ. (չի վայլեր որ անունը տամ)։

Պրանսացի մայրապետներուն վարժարանէն չրջանաւարտ օրիորդ մը, — նուարդ ըսենք ծածկանունով — ամուսնութեան հրապուրիչ պայման մը ներկայացնելուն համար, այսինքն «կորկոտ» ունենալուն պատճառաւ — մագնիսական յատկութիւն մը ունէր ի տգեղութեանը մէջ։ Վերջերս իրեն աղջիկտեսի կ'երթան մայր ու զաւակ մը՝ հանդերձ անբժշկելի «խլավուզին»՝ որ աղջկան նկատմամբ՝ հրեշտակներու գերդաստանէն ըլլալու ասուիճան գովեստներ շռայլած էր մանչուն կողմին։ Փեսացուն բանիբուն տղայ, վարպետ ոսկերիչ մ'էր, — ասոր ալ անունը փոխելով՝ «մքնայիճի» Համբիկ ըսենք, խնդիրը երեւան չհանելու համար — ։ Ընդհանրապէս ոսկերիչները գրաբարէն չեն ախորժիր, բայց աշխարհաբար լեզուին հետ մէկտեղ ոսկիին արժէքն ալ լաւ գիտեն։ Պէտք չէ զարմանալ ուրեմն միւսիւ Համբիկի աղջիկտես երթալուն՝ այնպիսի օրիորդի մը որ թէեւ «բուանթ» մը չէր, բայց իր ոսկեզօծեալ յատկութիւնով արժանի էր ոսկերիչի մը գնահատուելու։

Փեսացու տղան, իր մայրը և տիպար միջնորդը՝ յարգանքներով սալօնը առաջնորդուած էին ուր թիկնաթոռներուն վրայ բազմած կը տեսակցէին քառորդ ժամէ մը ի վեր, երբ հարսնցու աղջիկը, չգիտ կերպով զարդարուած, ներս կը մտնէ։ Ուշադրութիւնները իրեն կը դառնան բնականաբար։ Օր. Նուարդ, իր ծնողացը հանձարին չնորհիւ մայրենի լեզուն լքելով ֆրանսերէնը սոված էր, (տարբերութիւնը թէ անդրադարձ ալ չունի) Նուարդ կը բարեւէ այցելուները, «պոնժուռ մատամ», «պոնժուռ մսիէօ» ըսելով ու կ'երթայ նստիլ ատթոռի մը վրայ։ Ամանկ «ալաֆրանկա» աղջիկ. ո՞վ հարս չուզեր ատիկայ։ Տղուն մօրը բերնին չորերը կը վազէ ուրեմն և փոխադարձաբար.

—Բարի լոյս զաւակս, ինչպէս ես, կը հարցնէ խաթունը ժպտագէմ.

—«Թռէ պիէն՝ մէսսի». դուռ ալ մատամ «քոռթէ վու պիէն» անուշս։

—(Ուրախութեամբ) Հա օրիթի հա, քեզ տեսայ տահա ազէկ եղայ։ Զորս տարի մը կայ դպրոցէն ելլալդ՝ ինծի կուգայ քիչ։

—«Վուի մատամ».

—Ինչ ալ աղուոր կը խօսաթէ նայէ. միաքս կու գայ, «բիանօ» ալ կը սորվէիր՝ անանկ չէ։

—«Վուի մատամ»։

Միւսիւ համբիկ բերանաբաց կ'ունկընդրէր և Նուարդ դէպի անոր դառնալով որպիսութիւնը կը հարցնէ։

—«Բօմանթ-ալլէ վու մսիէօ».

—(Ապչելով) Ինծի՞ համար կ'ըսէք ատիկա օրիորդ.

—«Վուի մսիէօ», ինչպէս էք։

ՀՈԳԵԶԱՒԱԿԸ Ն 5ՐԴ ԹԻՒՆ Ա. սիւնակին 9ՐԴ տողին մէջ «կաթիլ մ'արցունք ունեցեր էր միայն»ը կարդալ՝ «կաթիլ մ'արցունք էր միայն»։

6

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ

ՀՈԳԵԶԱՒԱԿԸ

(Պոլսահայ կեանքէ)

ԱՌՈՋԻՆ ՄԱՍ

Բ.

Անդին Գրիգոր աղան որ արդէն գաղափար ունէր սալօնի այդ առարկաներուն վրայ, ուրիշ կերպ կը խորհէր։ Իրենց առանձնանալը վերջնական որոշում մը տալու համար էր միայն՝ ապագային իրենց հետեւելիք ուղղութեան մասին։ Եւ Տիկին Եւգինէին այս առթիւ ըրած մէկ հարցումին Գրիգոր աղան անկեղծութեամբ պատասխանեց.

—Եթէ ինծի մնայ, ես չեմ ճապաղեր այս թանկագին բաները ծախելու, որովհետեւ «կէս գինով» պիտի երթան։ Հիմայ, հա՛բաս, ես կը մտածեմ առանց ժամանակ կորսնցնելու, իմ ծանօթներէս Մարգար էֆէնտիին դիմել որ այս պահուս չգիտ սալօն մը զարդարել կուտայ և պէտք կրնայ ունենալ այս քանի մը սուղ առարկաներուն, ինչ կ'ըսէք։

—Եթէ յաջողինք անոր գնել տալ, լա՛ւ։ Այդ կէսը կը կարգադրուի ուրեմն ձեր չնորհիւ։ Բայց տղաքը ինչ պիտի ընենք, անոնց ապագայի խնդիրը միաքս գիշեր ցորեկ կը զբաղեցնէ։

—Անգամ մը սա գործը մէջտեղէն վերցնենք, Սիրանոյշը դպրոց մը վարժուհի կը դնենք, Լեւոնն ալ արհեստաւորի մը քով կուտանք, կը լմնայ կ'երթայ...

Տիկին Եւգինէ թէեւ չէր սպասեր այս ինքնին այնքան գործնական որքան կարուկ գաղափարին՝ զոր կը յայտնէր իր խօսակիցը, բայց հաւանած թուեցաւ, անոր համար որ Գրիգոր աղան համոզիչ չեղտով մը և անկեղծորէն կը խօսէր։

Մնաց որ ուրիշ կերպով ալ պիտի չըլլար, քանի որ ստիպուած էին ապրիլ... Չէ՞ մի որ իր զաւակները պարկեշտութեամբ ապրուանին պիտի ճարէին։ Այն ատեն ինքն ալ կարիրուն հետ կը զբաղէր և Գրիգոր աղան ալ անշուշտ իր համեստ բաժինը կ'ունենար իրենց ջանքերուն մէջ։ Այս կերպ զիրենք մը ունեցաւ վերջապէս հպարտ կենը տիպողականութեան առջեւ, և երբ Գրիգոր աղան աճապարեց մեկնիլ Մարգար էֆէնտիին երթալու համար,

—Ուրեմն մինչեւ յառաջիկայ կիրակի կը սպասենք ձեզի, ըսաւ, միւս խնդրին մասին ալ համաձայնած ենք։

—Անշո՛ւշտ, պատասխանեց Լեւոնին հօրեղբայրը և կարուած ճերմակեղէնները թեւին տակը առնելով, եղբօրը զաւակները համբուրելէ վերջ փութով հեռացաւ։

Գ.

Արդէն քանի մը ամիս անցեր էր Աւետեաններուն իրենց այդ համեստ տունը հաստատուիլը, որուն վարձքը վերջապէս վճարուած էր։ Տիկին Եւգինէ թէեւ ա՛և է ընդունելութիւն չէր կատարած մինչեւ այն ատեն, բայց այս կարգի պատահականութիւններ բնական ըլլալուն, կոկիկ հիւրանոց մը պատրաստելու մեծ հոգ տարած էր, և հիմայ գոնունակ սրտով մը պիտի պատուէր այն հաւանական այցելութիւնները, որոնց կրնար սպասել։

Այն փողոցը ուր կը բնակէին, իբրև ծանօթ ընտանիք և իրենց դրացի հայ տուն մը կար, ճիշդ դիմացը իրենց նստած տունին։ Այնպէս որ Աւետեանները այդ նոր միջավայրին մէջ տաղտկալի հիւրերու այցելութենէն խորշելու իրենց սկզբունքով՝ որոշած էին չատ մարդու հետ չտեսնուիլ։ Այդ ընտանիքին արտաքին կեանքի երեւոյթներէն այնպէս հետեւցուցած էին թէ ազնիւ ադամներէ կը բաղկանար ան. ոչ ապաքէն անոր հետ յարաբերութիւն մտկելու պարագան զիրենք ձանձրոյթէ պիտի փրկէր։ Ուստի կատարեալ ուրախութեամբ մըն էր որ համակուեցան, երբ շաբթու մէջ օր մը Պարտիզակցի սպասուհի մը իրենց եկաւ լուր տալու թէ այրի տիկին Կիւլէրեան պիտի այցելէր իրենց։

Այդ դրացի ընտանիքը կը բաղկանար պատկառելի մօրմէ մը, երբեմն չատ ծանօթ իր բարեգործութիւններով և իր երեք զաւակներէն։ Կիւլէրեան էֆ. ժամանակին պորսայի և սեղանաւորական գործերով զբաղած մարդ, երկու տարիէ ի վեր մեռած էր, քանի մը կտոր կալուած թողլով որոնց հասոյթը իրենց ապրուստի միջոցներէն մէկը կը կազմէր։

Տիկին Արուսեակ, որչափ որ ամուսնին կորուստը մեծ վիշտ պատճառած էր իրեն, այսու հանդերձ մխիթարուելու պատճառներ ալ ունէր։ Իր զաւակներէն Վահրամը չափահաս էր արդէն, և հօրը արժանաւոր յաջորդ՝ յաջողութեամբ կը վարէր հայ առեւտրական մեծ հաստատութեան մը գանձապետի պաշտօնը։ Երկրորդը, Մելինէ, սիրուն աղջիկ մը, նախակրթարանին ընթացքը նոր աւարտեր էր ասպարէզը թողլով պզտիկ եղբօրը՝ Հրանտին՝ որ տասներկու տարու մը կար։

Այսպէս, այդ գրեթէ երջանիկ ընտանիքին անդամները անկեղծ հաճոյքով մը դիտեր էին՝ իրենց դիմացի տունը հաստատուիլը Աւետեաններուն, զորս չէին ճանչնար թէեւ, բայց անոնց ազաւորի և մենակեացի կեանքը հեռաստեղծ բնական համակրութիւն մը ծնուցեր էր իրենց սրտին մէջ։

Եւ այդ համակրութիւնը երկուսներուն աւելի չեչտուեցաւ, ուժգնցաւ, երբ երկու կիները իրարու հանդիպեցան այցելութեան օրը — հինգշաբթի միջօրեայ մը — այն պզտիկ հիւրանոցին մէջ զոր կարելի եղածին չափ մաքուր ցոյց տալու ջանք չէր խնայած Տիկին Եւգինէ։ Այդ օրը, այրիներու յատուկ այն ցաւագին չահագրգռութեամբ, զոր տառապած կին հոգիներ կը զգան իրարու հանդէպ, երկուքն ալ, կէս ժամուան խօսակցութեան մը մէջ, իրար հասկցան, իրար մխիթարեցին, երբ «լուսահոգի»ներուն վրայ կանգ առաւ պահ մը իրենց խօսքին թելը։ Տիկին Կիւլէրեան իր դրացուհին հիւրընկալութեան պատճառ եղանակէն, ինչպէս նաեւ անոր գրաւիչ դէմքէն ու շարժուձեւերէն գոհ մնալուն հետ, իր սքանչացումը յայտնեց Սիրանոյշին և Լեւոնին ընտիր յատկութեանց վրայ։

(Շարունակելի)

—(Ժպտելով) Տուն փեսայէն «հալլըճա» չնորհակալ եմ։

—«Սան տուէ» միւսիւն «պիժութիէ» է։

—Չէ «մբխլայիճի» եմ։

—«Մոն տիէօ» ինչ տարօրինակ արհեստ մը պիտի ըլլայ արդեօք ատիկա, բայց եթէ Եւրոպայի մէջ սովրած էք...

—Չէ հոս սորված եմ, ոսկեւ-իչներուն չուկան, «քիւփքարքլը»ին Թոռը «ուստա» Արթինին «չրախ»ն եմ։

—«Բէլ մալեօռ, մոն տիէօ»...։

Օրիորդը ծանրաքաշ սալօնէն դուրս կ'ելլէ։ Տարակոյս չի կար թէ «մբխլայրճի» Համբիկը իր փնտռած երիտասարդը չէր։ Այսուհանդերձ «չիք» միւսիւներն ալ սովորաբար «գոգոշ» կ'ըլլան և կամ թէ շատ դրամ կը պահանջեն, ուստի Նուարդ անորոշ վիճակի մը մէջ էր։

Պէտք եղած մեծարանքները կ'ըլլան. խօսակցութիւնները կը շարունակուին վայելչութեամբ և վերջապէս ժամանակը գալով աղջիկտեսի հիւրերը կը մեկնին։

Երբ տուն կը վերադառնար մանչուն մայրը տղուն կը հարցնէ։

—Ի՞նչպէս գտար աղջիկը, ի՞նչ կ'ըսես զաւակս.

—(Լրջութեամբ) Մայրիկ ես ատ աղջիկը առնեմ նէ՝ հեռն ալ «Թէրճիման» մը կ'ուզէ. ասկից զատ արհեստիս ալ չհաւնեցաւ... Եւրոպա սովրած չըլլալուս համար։ Դուն «կէնէ» եկուր մեր գիտցած «էանֆէն» աղջիկ մը առնենք։ Աստուած ողորմի հոգուն՝ վարպետս կ'ըսէր թէ, «Համբիկ, օղլում, երբ օր մը կարգուելու ելլաս, նայէ որ առած աղջիկդ քեզմէ ուսեալ չըլլայ, ետքը հետը չես կրնար վարուիլ»։

—Իմին ալ խելքս պառկեցաւ ատոր։

ՊԱՒՂՈՍ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԷՏՈՒԱՐՏ ԵՕԹՆԵՐՈՐԴ

ՌՕՈՒԻՍԻ ՄԷՋ

Քոուիսէն 22 յուլիս Թուականով առնուած լուրեր կ'ըսեն թէ, թագաւորին վիճակը գոհացուցիչ է, և Նորին Վեհափառութիւնը խաղաղ գիշեր մը անցուց այդ իրիկունը։ Բարեխառնութիւնը [illegible] ցած է այդ առտուն, հովը հիւսիսէն արեւմուտքի դառնալով։ Սակայն երկինքը ամպամած է։

«Էքսչէնճ Թէլէկրաֆ» անուն թերթը կը ծանուցանէ թէ, թագաւորը առաջին անգամ ըլլալով պզտիկ պտոյտ մը կատարած է, «Վիքթորիա-Էնտ-Ալպէրթ» զբօսանաւին կամրջակին վրայ։

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ԶԲՕՍԱՆԱՒԻՆ ՄԷՋ

Սաոյզ աղբիւրէ կը ծանուցուի թէ, մօտ օրէն Քոուիսի մէջ պիտի գումարուի նախարարաց խորհուրդ մը, «Վիքթորիա էնտ Ալպէրթ» զբօսանաւին մէջ։ Այս գումարման նպատակը պիտի ըլլայ կարելիութիւն տալ թագաւորին՝ զբաղելու քանի մը ընթացիկ գործերով և անուանելու Իռլանտայի փոխարքան։

Լորտ Ռէտմոկանի յայտնութեան մասին «Այրիշ Թայմզ» տեղեկութիւն կուտայ թէ, Լորտ Բէմպրօք, որուն անունը, ինչպէս յայտնի է, գլուխը դրուած էր ցանկին, չպիտի ընդունի իր նախորդին պաշտօնը։

ԲՐԻՍԹԻԱՆ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՀՐԱՒԻՐԸ

Թերթի մը Քօքէնհակի թղթակիցը կը հաղորդէ թէ, Բրիսթիան Ինները թագաւորը հրաւիրած է Էտուարտ թագաւորը և Աղեքսանտրա թագուհին Ֆրէտէնպօրկի հրամմել, ուր Ն. Վեհափառութիւնը պիտի կրնայ աւարտել իր ապաքինումը։ Ֆրէտէնպօրկի դղեակը մասնաւորապէս այդ նպատակին համար շատ յարմար է։ Բարձրաւանդակի մը վրայ կառուցուած է ան, անտառներէ շրջապատուած։ Օդը հիանալի է հոն, և բժիշկները կը համաձայնին յայտարարելու թէ, թագաւորին համար պտոյտը կազդուրիչ և օգտակար է։

Թագաւորը տակաւին չէ պատասխանած այս հրաւէրին։

«Տէյլի Էքսբրէս» կը գրէ թէ Անգլիոյ թագաւորը Քոքէնհակէն Ռուսիոյ Զարին և Անգլիա վերադարձին ալ Գերմանիոյ կայսր պիտի այցելէ։

ՔՕՈՒԻՍԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁ

Անգլիոյ թագաւորը և թագուհին Լոնտոն պիտի վերադառնան օգոստոս 6ին։

ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆՑ ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒՆ ՓԱԿՈՒՄԸ

Մայրապետներու մեկնում

Շատ մը կրօնականներ և մայրապետներ յուլիս 22ի իրիկունը Բարիզէն մեկնեցան, Միաբանութեանց օրէնքին խստիւ գործադրման հետեւանքով։ Այդ մեկնման պահուն մեծ բազմութիւն մը ներկայ էր, որ համակրալից ցոյցեր ըրաւ կղերին համար։ Զիաւոր ոստիկանութիւնը աչալուրջ կը հսկէր, որ վերջապէս ցրուեց ամբոխը. Էլիզէի կողմը կղերաբնակներու կոչուած պարապատուած ցոյցը բոլորովին արգիլուեցաւ։

ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՀՐԱՒԻՐ

Նախկին վարչապետ Մ. Մելին և կաթոլիկ կուսակցութեան պետերէն Մէօն կոմսը շրջաբերական մը հրատարակեցին, որով կը ծանուցանեն թէ մեծ չարիք մը գործուեցաւ։ 2500 դպրոցներ փակուեցան և 15000 աշակերտներ փողոցը մնացին, նաեւ 5000 ուսուցիչ և ուսուցչուհի զրկուեցան։ Իրենց ապրուստէն զրկուեցան։ Ասիկա մեծ հարուած մըն է թէ մարդկութեան և թէ օրինական ազատութեան դէմ։ Ուստի Ֆրանսացիներուն պարտականութիւնն է միաբանիլ դարմանը խորհելու և օգնելու այս հալածուած կղերական և կրթական տարմնոյն։

ՊԱՊԻՆ ՇՐՋԱԲԵՐՍԿԱՆԸ

Կաթոլիկ շրջանակներու մէջ զրոյց կը շրջի թէ Պապը շրջաբերական մը կը պատրաստէ, որով պիտի բողոքէ Միաբանութեանց օրէնքին Ֆրանսայի մէջ գործադրման դէմ։ Այդ շրջաբերականը հրատարակուելուն պէս, Ֆրանսայի կղերականները և եկեղեցասէր աշխարհականները գումարումներ պիտի ընեն, օրինական սահմանին մէջ ազդու կերպով բողոքելու համար, և Խորհրդարանին մէջ և ընտրողներուն առջեւ ուժգնապէս պաշտպանելու համար խնդիրը։

ԱՐՄԱՏԱԿԱՆՆԵՐԸ

Արմատականները ուրախ են որ խնդիրը սուր կերպարանք մը կ'առնէ, և նախարարութիւնը վերջապէս կը թօթափէ մինչև հիմա հետեւած իր թոյլ ընթացքը կաթոլիկ կղերին հանդէպ։

ՊԱՐԴԵՒԱԲԱՇԽՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Բարմանթիէ պողոտային մէջ Սէնթ-Մառի մայրապետներուն վարած դպրոցին պարգեւաբաշխութեան հանդէսին ներկայ էին երեսփոխան Մ. Լրրոլ, Մ. Ֆրանսուա Բոբէ, Մ. Կասթոն Մէրի — [illegible] ժողովրդապետ Պոտինս աբբան։ Սրահին մէջ 300 հոգի հաւաքուած էին։ Դուրսը, վարժարանին առջեւ ալ բաւական բազմութիւն հաւաքուած էր ուր մայրապետներու կուսակիցներուն և հակառակորդներուն միջեւ բանակռիւներ տեղի կ'ունենային։ Հանդէսը սկսաւ Պոտինս աբբային մէկ ճառովը, որ ըսաւ թէ քահանայի մը պարտքն է մասնակցիլ իր ժողովուրդին զգացումներուն, յետոյ յարեց. «Այսօր պէտք է արտասուել։ Ձեր սիրտերուն մէջ եղած արցունքները չեն երեւար, որովհետեւ կը զսպուին զայրացումով։» Աբբան գովեց մայրապետները, ըսաւ թէ, առաքինութիւնը և պատիւը հալածող կարգադրութիւններու համամիտ չի կրնար ըլլալ. յետոյ մայրապետներուն դառնալով ըսաւ. «Երթաք բարով չեմ ըսեր, հապա ցտեսութիւն»։

Մրցանակներու բաշխումէն վերջ խօսեցաւ Մ. Ֆրանսուա Բոբէ և ըսաւ թէ 30 տարուան շաղակրատութիւններէն վերջ այս էր ըլլալիքը։

ԿԻՆԵՐՈՒ ԹԱՓՕՐ ՄԸ

Յուլիս 21ին, կիներ իրենց զաւակներուն հետ Էլիզէ գացին, աղերսագիր մը մատուցանելու Տիկին Լուպէի՝ Սէն-Էչենան-տը-Բօլի մայրապետներու դպրոցին փակման համար, որ պիտի գոցուէր յուլիս 23ին, հետեւեալ օրը իսկ։ Իրիկուան ճիշդ ժամը 4ին կիներու այդ թափօրը կազմուեցաւ։ Ասոնք միաբանութեան վարժարաններէն միոյն պարգեւաբաշխութեան հանդէսին ներկայ գտնուած էին, որուն աւարտելէն վերջ, որոշեցին դիմում ընել Տիկին Լուպէի։ Թափօրին կը հետեւէին իրենց տղաքները ձեռքերին ունենալով մրցանակներ և կանանչ թուղթէ չինուած դափներ։ Թափօրը հետզհետէ ստուարացաւ, նորեր եկան միացան։ Թափօրը, որուն կ'առաջնորդէին Տիկին Տէչըվէօ և Օր. Լապոն, անցաւ Շանզ-Էլիզէի պողոտայէն։

Թափօրը անձայն ու հանդարտ կը յառաջանար, տղայք եւս նոյն լռութեան մատնուած էին։ Անցորդներ այս վիճակը զարմանքով կը դիտէին։ Հետաքրքիրներ և դատարկապորներ քայլ առ քայլ կը հետեւէին անոնց։ Վերջապէս հասաւ թափօրը Էլիզէի առջեւ, ընդունուեցաւ ապահովութեան պաշտօնեաներու կողմէ։ Զորս կիներ այդ պաշտօնեաներուն հետ բանակցեցան։ Բանակցողները համոզուեցան որ Տիկին Լուպէ բացակայ է։ Ուստի թափօրը ներկայացուցչի մը յանձնեց աղերսագիր մը «Ա. շրջանակին ընտանիքին մայրերը» ստորագրութեամբ։ Աղերսագիրին վերջաւորութիւնը կ'ըսէր. «Քանի որ ամէնէն աւելի կիները կը հարուածուին, զարմանալի պիտի չըլլայ որ կիները պաշտպանեն զանոնք։» Երբ աղերսագիրը յանձնուեցաւ, թափօրին մասնակցողները սկսան աղաղակել. «կեցցէ Ցիսուս, կեցցեն բարի մայրապետները»։ Աղերսագրին պատասխանը չուտ հասաւ. Տիկին Լուպէ պատասխանած էր որ այդ աղերսագիրը պիտի յանձնէ ներքին գործոց նախարարութեան։ Թափօրը այս պատասխանը առնելէն վերջ ցրուեցաւ։

ԿԱԹՈԼԻԿ ՅԱՆԶՆԱԺՈՂՈՎ

Իրաւանց պաշտպան կաթոլիկ յանձնաժողովը յայտարարութեամբ մը կը բողոքէ միաբանական վարժարաններու փակումին դէմ, ըսելով որ արդարութեան սկզբունքներուն բոլորովին հակառակ է կաթոլիկ հաստատութիւններու փակումը, որոնց հարիւր հազարէ աւելի Ֆրանսացիներ յանձնած են իրենց զաւակները։ Յայտարարութիւնը կը յանձնարարէ քաղաքացիներուն՝ ձեռնհաս դատարաններուն դիմել արդարութիւն պահանջելով, քանի որ Մ. Վալտէք Ռուսոյի խօսքերուն համաձայն, այդ հաստատութիւնները նոր օրէնքին տրամադրութեանը չեն ենթարկուիր։

ՆՈՐ ՅՈՅՑԵՐ ԵՒ ՎԵՐԱԲՆՆՈՒԹԻՒՆ

Բարիզ, 23 Յուլիս.— Երէկուան պատահածներէն յառաջ եկած յուզումը ամբողջ իրիկունը տեւեց։ Մատլէն և կեղեցիին շուրջ աննշան քանի մը ցոյցեր եղան։ Ոստիկանատուն առաջնորդուողներէն 10 հոգի միայն վար դրուեցան։ Այսօր նոր յայտարարութիւններու կը սպասուի, որովհետեւ ի նպաստ միաբանութիւններուն գումարում մը տեղի պիտի ունենայ։ Հանրավարական և արմատական թերթերն ալ սկսան հանրապետականները հրաւիրել, որպէս զի անոնք ալ կառավարութեան կողմէ որոշուած օրէնքին ի նպաստ ցոյցեր ընեն։ «Կոլտա» թերթին ըսածին նայելով, Բրեդորիայէն 800 քոյրեր, որոնք հիմա Ֆրանսայի արեւելեան սահմանագլուխին մօտ տեղ մը կը գտնուին, դէպ ի Ալզաս պիտի երթան, որովհետեւ մայր վանքը այլ էւս չի կրնար զիրենք ընդունիլ։

Գաւառներու մէջ ալ տակաւին կը շարունակուի դպրոցներու փակման գործողութիւնը։ Պորտոյի մէջ ոստիկանութեան քոմիսէրը վանական 14 հաստատութիւններ աչքէ անցուց, վրնտան ըլլալու համար թէ գոցուած են. ամէնքն ալ գոցուած էին և պարպուած։ Ալպիի մէջ 38 վանական հաստատութիւններ գոցուեցան։ Գոցուեցան նաեւ Տիժոնի և Ս. Եդիէնի մէջ։ Մինչեւ յուլիս 21, տակաւին Մ. Գոմպի շրջաբերականը Մարսիլիոյ մէջ գործադրուած չէր։

Քառդիէ Թէռնի մէջ, եկեղեցիին առջեւ, դպրոցի քոյրերու մեկնելու ատեն հաւաքուողները ցոյցեր ըրին։ Այս ցոյցերը ընդոլերը կիներ և երիտասարդ մարդիկ էին։ Ձերբակալութիւններ եղան։

ՀԱՐԱՒԱՑԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Լորտ Միլնէրի ծանուցման նայելով, շատ մը գործերներ փութաք յայտներ են անգլ. կառավարութեան ծառայելու ոստիկանութեան մէջ։ Լորտ Միլնէր 2—300 Պոէր որոշած է այս պաշտօններուն։ Այս Պոէրները մեծաւ մասամբ անոնք են որոնք արդէն պատերազմի ատեն Անգլիացիներուն կողմը բռնած էին. Իսկ միւս Պոէրները պատերազմէն ետք անձնատուր եղողներն են։

ՏԱՆԻՄԱՐԳԱ

Յունաստանի Անտրէ իշխանը Դշ. առաւօտ Քոբէնհակ հասաւ։ Ընդունուեցաւ Վլատիմիր իշխանին և իշխանուհիին, ինչպէս նաեւ Յունաստանի ժորժ իշխանին կողմէ։ Անտրէ իշխանը Պէրնտորֆի դղեակը առաջնորդուեցաւ, ուր պիտի բնակի ցորչափ որ մնայ Դանիական արքունիքը։

Մ. Վալտէք Ռուսօ, Դշ. օր, ոչ-պաշտօնապէս քաղաքը և շրջակաները այցելեց։ Ցայտնի չէ թէ ե՞րբ պիտի մեկնի Տանիմարքայէն։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԹԱԳՈՒՀԻՆ՝ ՎԻԷՆՆԱ

Յունաստանի թագուհին, իր հետ ունենալով իր էն պզտիկ տղան Բրիսդօֆ իշխանը, յուլիս 23ին Աթէնքէն Վիէննա գացած է։ Ժամանակ մը Վիէննա պիտի մնայ և յետոյ իր ճամբորդութիւնը պիտի շարունակէ։

ԶԱՐԸ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆ ԵՆԹԱՍՊԱՆԵՐ

Զարը ծովային երրորդ վաշտին պատկանող 13 գերման ենթասպաներու զինուորական ծառայութեան ոսկի միտալ տուած է։ Ասոնք 1900ին Բէքինի դեսպանատան պաշտպանութեան մասնակցած են։

ՀԻՔՍ ՊԻՋ ԵՒ ՍԸՐ ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԴ

Մ. Պալֆուր ստիպմամբ խնդրած է Հիքս Պիչէ, որ յառաջիկայ պիւտճէն ալ կազմելու գործը ստանձնէ։

Կը կարծուի թէ Օսմ. Պանքայի նախկին Տնօրէն Սըր Էտկար Վինսընդ ելմտական նախարարութեան խորհրդական պիտի ըլլայ։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

Յունաստանի թագաւորը յուլիս 23ին Էքս Լէպէն (Ֆրանսա) հասաւ և ընդունուեցաւ քաղաքապետութեան կողմէ։ Ժողովուրդը համակրութեան մեծ ցոյցեր ըրաւ թագաւորին։

ԿԼՕՐԻ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ

Սաքսոնիոյ Կէօրք թագաւորին հիւանդութիւնը մահացուցիչ բոլորովին չերծ չէ։

Թագաւորը կը տառապի սրտի հիւանդութենէ։ Այդ ակարութեան միացած է նաեւ հարբուխային տենդ մը։ Թագաւորին կեանքին համար անմիջապէս վտանգ մը չկայ հիմակու հիմա, սակայն վիճակին մէջ թեթեւ բարդութիւն մը կրնայ կացութիւնը վտանգաւոր դարձնել։

ՍԷՆ-ՎԷՆՍԱՆ

Քինկսդաունէն կը հեռագրեն թէ յուլիս 22ին առաւօտուն կանուխ նորէն երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են։ Բնակիչները սարսափահար գիշերանոցներով փողոց խուժած են։ Վերջին երկրաշարժէն ՇԱՍՏուած չէնքերը վար կառնուին։ Օգը փոթորկալից է, ծովի ջուրերը եզերքէն կը քաշուին։

ԲԱՍ ՄԱՔՈՆԷՆ

Բաս Մաքոնէն Բարիզի ազգային մատենադարանը այցելած է, մանրամասնօրէն տեսնելու համար եթովպական ձեռագիրները զորս իրեն ցոյց տուած էին իր այցելութեան ատեն։

ՄՈՐԿԱՆԱԶՈՒՄ

Մր. Բ. Մորկան և Ընկ. կ'աշխատին ի մի ձուլել և իրենց ձեռքերուն մէջ միացնել ամերիկեան երկաթուղիի գիծերուն վարչութիւնը, ընդ ամէնը 32 հազար 721 քիլոմէտր տարածութեամբ։ Այս գործին համար 400 միլիոն տոլար դրամագլուխ պէտք պիտի ըլլայ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՇԱԲԱԹ ՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 25 յուլիս.— Մ. Լուպէ, այսօր, ստորագրեց առաջին հրամանագիրը որ կը հրամայէ Բարիզի ու Սէնի նահանգին մէջ միաբանական 26 հաստատութեանց փակումը։ Զանազան նահանգներու մէջ մայրապետները յայտարարեցին թէ բռնութեան առջեւ միայն տեղի պիտի տան։ Քանի մը կիներ ունկնդրութիւն խնդրեցին Տիկին Լուպէէն որ պատասխանեց թէ որ և է աղերսագիր չի կրնար ընդունիլ, վասն զի խնդիրը կառավարութեան ձեռնասութեանը կը վերաբերի։ Մ. Բոմպ միշտ ուղերձներ կը ստանայ Բարիզի և նահանգներու թաղապետական շրջանակներու Խորհուրդներէն ու հանրապետական կուսակցութեանց խումբերէն, որոնք կը շնորհաւորեն կառավարութիւնը, ընկերակցութեանց օրէնքին գործադրութեանը մասին ցոյց տուած կորովամտութեանը համար։

—Հանրապետութեան նախագահը, այսօր, Ռամպույեի ամարանոցը գնաց, ուր երեք շաբաթ պիտի մնայ։

— Ֆրանսական կառավարութիւնը կը յայտարարէ որ եթէ հաստատուի այն զրոյցը թէ Պապը պիտի միջամտէ ի նպաստ միաբանութիւններուն, այդ միջամտութիւնը չպիտի ընդունուի։

ՊԷԼԿՐԱՏ.—Ընդհանրապէս կը կարծուի թէ նախարարական տագնապը պիտի վերջ գտնէ իրաւարարութեամբ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ թագաւորը, այսօր, քիչ մը պտոյտ կատարեց իր զբօսանաւին մէջ։

—Ոթթա ու Տէվէթ զօրավարները մօտերս Նաբոլի պիտի ժամանեն, և անկէ Հռոմ պիտի երթան, ուր պիտի բնակին։

—Բորթուկալի արժեթուղթ ունեցողներուն գումարումը, առաջարկուած նոր կարգադրութեան մասին խորհրդակցելու համար, յուլիս 31ին պիտի կատարուի։

ՊԷՐԼԻՆ.—Ճարտարագործական արժեթուղթերու ծանկումը կը շարունակէ՝ երկրագործական մեծ կեդրոններէն առնուած անպաստ լուրերու վրայ։

ՈՒԱՇԻՆԿԹՐԸՆ.—Կը կարծուի թէ հոկտ. էն առաջ Բանամայի ջրանցքին նկատմամբ վերջնական կարգադրութիւն մը պիտի չըլլայ, վասն զի Բոլոմպիոյ կառավարութիւնը տակաւին չէ քննած Մ. Նահանգաց պատրաստած նոր դաշնագրութիւնը՝ ջրանցքին սեպհականութեանը մասին։

ՋԷՔԻՆԷ.—Պաշտօնական զեկոյց մը կը հերքէ քանի մը թերթերու այն լուրը թէ ցրտութիւն մը առաջ եկած ըլլայ Պէկիրատի ու Զէթինէի արքունիքներուն յարաբերութեանց մէջ, Միրքոիչիս-Ոլ՝ Բոնսթանթինովիչ գնդապետին աղջկանը հետ ամուսնանալուն առթիւ։

ՆԻԻ-ԵՈՐՔ.—Քարաքասէն կը հեռագրեն թէ ըմբոստները նորէն յարձակողականի սկսեր և պաշարեր են Բարքասը։ Ժողովուրդը սրտաբեկ է, վասն զի կը վախնայ թէ կարելի պիտի չըլլայ այդ վիճակին առաջքը առնել։

ՏՐԷՉՏԱ.—Սաքսոնիոյ թագաւորին առողջական վիճակը միշտ կը բարւոքի։

ՀՌՈՄ.—«Բաթրիա» կ'ըսէ թէ Իտալիոյ թագաւորը, արտաքին գործոց նախարար Մ. Բրինէթիի հետ, օգոստոսի վերջերը Պէրլին պիտի երթայ, այցելութիւն տալու Վիլհէլմ կայսեր։ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը հինգ օր պիտի մնայ Գերմանիա։

—«Թրիպունա» կ'իմանայ թէ Միջերկրականի իտալական նաւաբաժնին առաջին մասը օգոստոս 25ին Ադեքսանդրիա պիտի ժամանէ, ուրկէ Բուլուսպ ծովակալը կ. Պոլիս պիտի երթայ՝ Վեհ. Սուլթանին մատուցանելու Իտալիոյ թագաւորին նուէրները։

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

Վիէննա, 26 յուլիս. — Ֆրանսեզէգի կայսրը, ի ներկայութեան Կոլուխովսքի կոմսին, երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Աւստրիոյ և Հունգարիոյ նախարարապետներուն հետ։

ՄԱՏՐԻՏ. — Սպանիոյ մայր-թագուհին Վիէննա պիտի երթայ օգոստոս ամսուն սկիզբները և հոն քանի մը շաբաթ պիտի մնայ։

ՊՈՒԽԲՐԷՇ. — Ռումանիոյ նախարարապետը Մ. Սթուրձա, այսօր Սինայիա մեկնեցաւ, ուր կը գտնուի թագաւորը։ Նախարարապետը չպիտի ընկերանայ թագաւորին որ օտար երկիրներ պիտի այցելէ։

ՈՒԱՇԻՆԿԹՐԸՆ.—Ամերիկա 4 զրահաւոր պիտի զրկէ դէպի Վէնեզուէլայի հիւսիսը։ Որ ցարդ խռովութիւնը կը շարունակուի։

Ս. ԲԷԹԷՐՍԲՈՒՐԳ, — Յունաստանի թագուհին հոս հասաւ։

ՊՈՄՊԱՅ.—Հնդկաստանի մէջ հրատարակուող «Թայմզ» թերթին ըսածին նայելով, Պենտէր-Ապպասի և շրջականերուն մէջ, երկրաշարժի ցնցումները կը շարունակուին։ Շատ մը քաղաքներ երկրաշարժէն վնասուած են։ Այդ վնասներուն կարգէն է նաեւ Օրմիզ բերդը։

ՊԷՐԿԷՆ.—Վիլհէլմ կայսրը «Հոէնձոլէյն» չոգենաւով Սասիսիձ երթալու համար ճամբայ ելաւ։ Վաղը հոն պիտի հասնի։ Դշ. օր անկից ճամբայ պիտի ելլէ Ամսէն երթալու համար։

ԺԸՆԷՎ. — «Ժուռնալ տը Ժընէվ»ի ըսածին նայելով, Իտալիոյ և Զուիցերիոյ միջեւ տիրող անհամաձայնութիւնը կարգադրուեցաւ։ Իտալիոյ զուիցերիական դեսպանին և Զուիցերիոյ իտալական դեսպանին տեղ առժամանակեայ կերպով ուրիշ դեսպաններ ընտրուեցան։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թագաւորը այսօր մասնաւորաբար գումարուած ժողովի մը ներկայ գտնուելով ստորագրեց թագադրութեան թուականը որոշող հրովարտակը։ Թագադրութիւնը տեղի պիտի ունենայ օգոստ. 8ին։

ԲԱՐԻԶ. — Սէն-Մօր փողոցը գտնուող դպրոցին քոյրերը ելան դպրոցէն առանց պատճառի։

— Միաբանութեան դպրոցներուն փակման վերաբերեալ հրամանագիրները գործադրուած ըլլալուն վերաքննութեանը այսօր սկսան։ Միայն Սէն-Մօր փողոցին քոյրերը մնացին ներսը կը դիմադրեն թողուլ դպրոցը։ Նշանակելի դէպք մը տեղի չունեցաւ։ 50ի չափ մարդիկ ցոյց մը ընել ուզեցին բայց շուտով ոստիկանութիւնը զանոնք ցրուեց։

Գաւառներու մէջ հրամանը գործադրուիլ սկսած է և ոչ է պատահար տեղի չունեցաւ մինչեւ ցարդ։

ԲԱՐԻԶ. — Միաբանութեան դպրոցներու փակման դէմ բողոքելու համար հաւաքում մը տեղի ունեցաւ ուր Մ. Լբմէթր և Ֆրանսուա Բոբէ ճառեր արտասանեցին դատապարտելով արտաքսումի այս քաղաքականութիւնը։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

26 Յուլիս 1902

Ֆրանս.	3% (3% Français)	100 47
Բէժի	(Tab. Turcs)	325 —
Գօնսոլիտ.	(R. Turque D.)	28 45
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	117 50
Պանգ. Օթթ.	(Banque Ott.)	561 —
Թրանսվալ	(Transvaal)	142 —

ԹԷՎԱՃԻՀԱԹ

Պապը Վալայի Սէրասքէրի մուհասէպաթը ումամիկէ տարէսի գըսմը սանի բէհսի աթուզ. Ահմէտ պէյ էֆ. հաղրէթլէրինէ մէսաիի ճէմիլէի բուլէթքեարանէսինէ մէպնի, Թէրֆիան բիւթպէի պալէա թէվֆիի պույրուլմուշ տըր։

Տէֆթէրը Խագանի նէզարէթը ճէլիլէսինտէ պու քէրրէ թէշքիլ օլունան Մանչուլաթ իտարէսի միւտիրիյէթինէ նէզարէթը միւշարիէյնա էնճէմէն գալէմի միւտիրի սաաս. Բիւշի պէյ էֆ. թաեին պույրուլմուշ վէ միյրը մուսալիէյնին ալէյ ուսուլ թանիֆի իսթրգ զալէնմըշ տըր։

Էրզրում վիլայէթի տահիրինտէ Գարա Քիլիսէ գազասը գահմագամլըզ՝ Գարապրուն գազասը գահմագամը Հիլմի պէյ։

ՆԸՇԱՆ

Իշիլ միրթէսարքը սաաս. Շնաստէտին պէյ էֆ. հաղրէթլէրինէ պիրինճի բիւթպէտէն Մէճիտի նշանը զինանլարը իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՕՍՄ. ԲԱՆԱԿԻՒՆ համար Հունգարիայէն բերուած 900ի չափ ձիեր ուրբաթ օր, Սէլամլըքի արարողութենէն վերջ անցուցեցան Կայս. պալատին առջեւէն։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ դիտել զանոնք։

ԸՆԴՀ. ԱՄՍԱԿԱՆ տալու պիտի սկսուի այսօրուընէ, Կայս. հրամանով։

Բ. ԴՐԱՆ ՄԷՋ. — Աւստրիական, պելճիքական և Գարատաղի դեսպանները և Ռուս դեսպանատան գործակատարը առէջի օր տեսակցեցան Արտաքին գործերու Նախարարին հետ։

—Նոյն օրը Ներքին Գործերու Նախարարին հետ տեսակցեցաւ պուլկարական գործակատարը։

ՖԱՕԻ հեռագրագիծին չինութիւնը չաբաթ օր Բումէլի-Հիսար հասաւ։

ԲԱԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանին ամէն ճիւղին յատուկ մասնագէտներ պատրաստելու համար, Վեհ. Կայսեր հրամանով կիւլխանէի բժշկարանէն 6 բժիշկ և մէկ դեղագործ մօտ օրէն Գերմանիա պիտի ղրկուին, որոնք իրենց արհեստը պիտի կատարեալագործեն։

ԺԱՆՏԱՄՏԸ ՊՈՂՈՑ ՄԷՋ.—Սէրվի Պրուսի մաքրանոցին մէջ դարմանուող Բաթիկա կիսը և միւս 5 հոգիները իրենց քարանթինայի շրջանը աւարտած և բոլորովին մաքրուած ըլլալով արձակուեցան՝ ամբողջովին հակաթիւնուելէ վերջ։

ԲՈԼԵՐԱՆ Եգիպտոսի մէջ հետզհետէ մեծ համեմատութիւններ առնելուն, Վեհ. Սուլթանը հրամայած է Առողջապահական Խորհուրդին հարկ եղածը տնօրինել այդ ախտին օսմ. երկիրներուն մէջ ճարակիլը արգիլելու համար։ և այս առթիւ հրամայեց յիշեալ տեղի մեկնումներուն դէմ դրուած 7 օրուան քարանթինան և առողջապահական միջոցները աւելի եւս ընդարձակել, ինչպէս նաեւ կասկածելի տեղերէ եկած նաւերը չմօտեցնել Ղալաթիոյ և Գալոյ քարափներուն։

— Արդէն Քաղաքապետութեան պաշտօնեաները սկսած են առողջապահական խիստ միջոցներ ձեռք առնել և տնաս, փտած պտուղներն ու կանաչեղէնները ծախել կ'արգիլեն և խաներու ու պանդուխտներու սենեակները քննելով մաքրել կուտան։

—Վեհ. Սուլթանին հրամանով չաբաթ օր գումարուած Առողջապահական Խորհուրդին մէջ որոշուեցաւ Եգիպտոսի մեկնումներուն դէմ դրուած քարանթինան 7 օրէն 12 օրուան բարձրացնել։

—Վերջին հեռագիրները կ'ըսեն թէ Գոհիրէի մէջ մինչեւ հիմա քոլերայէ 37 դէպք և 18 մահ պատահեր է։

—Յուլիս 12ին Մուչայի մէջ 17 դէպք պատահած է, որոնցմէ 3ը և նախորդներէն 12ը մեռած են։

—Մանչուրիոյ մէջ քոլերան մեծ համեմատութիւններ առած է, ամսոյս 3-14 Շարպէնի մէջ 234 Ռուս, 523 Զինացի քոլերայէ բռնուած են, որոնցմէ 81 Ռուս և 363 Զինացի մեռած են։

ԹՈՒՐԻՒՐԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ. — Ճենոս

վայի Օսմ. հիւպատոսը տեղեկագիր մը մատոյց Ջեռնէաս պաշտօնարանին Իտալիոյ առեւտրական այդ կեդրոնին մէջ երկու տէրութեանց առեւտրական գործառնութեանց վրայ որ 1901 տարիին մէջ 34,910,958 ֆր.ի կը հասնի. 14,859,112 ֆր.ը ներմուծութիւն և 20 միլիոն 51,846 ֆրանկ ալ արտածութիւն։ Անցած տարուան արդիւնքը աւելի 5,414,719 և երկրորդէն 1,174-877 ֆր. աւելի եղած է։

ԿՈՒՐԵՐՈՒ համաժողովին, որ յառաջիկայ օգոստ. 6-10 պիտի գումարուի Պրիւքսէլի մէջ, Օսմ. պատուիրակը, Բժշկական վարժարանին ակնառոյժական ուսուցիչ Էսատ պէյ, Պրիւքսէլ մեկնեցաւ։

ՄԵՐԺՈՒՄ.—Պոլսոյ, Իզմիրի, Պէրութի և Սելանիկի մէջ հացի և պիսքիւիի գործարաններ բանալու մենաշնորհ խնդրուած էր. Պետական Խորհուրդը մերժեց մենաշնորհ տալ հացի նման ժողովուրդին ամենօրեայ անհրաժեշտ պէտքի մը մասին։

ՊՈՂՍՈՑ անգլիական դեսպանը, որ Լոնտոն կը գտնուի հիմայ, քանի մը շաբաթ եւս պիտի մնայ հոն թագադրութեան հանդէսին ներկայ գտնուելու համար։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ քննիչ Մ. Հէրման արձակուրդով Գերմանիա մեկնեալ շաբաթ օր։

ԱՆՏԱՌՆԵՐՈՒ, հանքերու և երկրագործական քննիչ Յովսէփ էֆ. Իսպիկեան Պոլիս հասաւ։

ՄԱՀԱՅՈՒՑԱԿ.— Ցունիս 6էն 12, մէկ շաբթուան մէջ, 233 մահ պատահած է։ Իսլամ՝ 71 այր, 64 կին. քրիստոնեայ՝ 39 այր, 43 կին. հրեայ՝ 8 այր, 8 կին։

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ, որ Օսթանա կը գտնուէր, բժիշկներու խորհուրդով դարձեալ Քօնթրէքսէվիլ պիտի դառնայ. օգոստոս 15ին Շահը Լոնտոն պիտի երթայ, ուրկից ուղղակի Պարսկաստան պիտի մեկնի։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խիվը, որ հիմայ Տիվոնէպին կը գտնուի, սեպտեմբերի սկիզբները դարձեալ Վիեննա պիտի դառնայ. անկից Պոլիս, ուրկից ալ Աղեքսանդրիա դէպ ի նոյն ամսուն 25ը։

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ չարձանագրուած գործողութիւններուն պայմանաժամին 6 ամիս եւս երկարելուն մասին թէզքէրէ մը տրուեցաւ Ցունաց Պատրիարքարանին։

—Մարդահամարի գործողութեանց մէջ սուտ վկայողները պիտի դատուին պատժական ատեաններու առջեւ։

ԿԱԶՈՉՆԵՐԸ.—«Մալիւմաթ» Զեռրնէաս պաշտօնարանին ուշադրութեան կը յանձնէ Պոլսոյ մէջ ծախուած կազները որոնց 100ին 90ը վնասակար են և ստամոքսի տկարութիւն կը պատճառեն։ Նոյն թերթը մասնաւորաբար դիտել կուտայ Լէոն Շորի գործարանին անմաքրութիւնը և աղտոտութիւնը։

ՔԱՆԹԱՐԻ ՏՈՒՐԲԸ.—Սպարապետութիւնը առջի օր տեղեկագրեց հելլէն դեսպանատան թէ Նախարարաց խորհուրդին մէկ որոշումով հելլենապատակները ազատ են քանթարի տուրքէն, բացի այն պարագայէն, երբ իրենք ուզեն իրենց ապրանքին կը շրջուիլը։

ՀԵԼԼԷՆ դեսպան իշխան Մավրոքորտաթօ, շաբաթ օր, իտալական շոգենաւով Պոլիս եկած և դեսպանատան պաշտօնէութեան կողմէ դիմաւորուած է։

ԼԻՎԼԲՐՈՒԼի իսլամ հասարակութեան պետ Ապտուլլահ Կէոյլեան էֆ. իսլամական կրօնքին վրայ խօսելու համար քարոզարան մը հաստատած է, ուր յիշեալ Շէյխին տղան ձէլալ պէյն ալ գրութիւն մը կարդացած է Իսլամութեան վրայ։

Այս քարոզներուն ներկաներէն Անգլիացի մը, ինքնաբերաբար ընդունած է իսլամութիւնը։

ՕՍՄ. ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ բարեգործական հաստատութիւնները, Ռուսիոյ կայսրուհիին հովանիին տակ գտնուած Բեղերպուրգի բարեգործական հաստատութիւններու մարմինին կողմէ տրելու և տեղեկագիր մը պատրաստելու պաշտօն ունեցող Մ. Վլատիմիր Գալէկոդէրմ, Կայս. հրամանով, առջի տարի այցելեց Անկելանոցը և ուրիշ հաստատութիւններ։

Յիշեալը այսօր պիտի այցելէ Եէտիկուլէի Հայոց և Ցունաց հիւանդանոցները, ինչպէս նաեւ միւս ազգերուն փութեան յարկերը քննելէ վերջ պիտի մեկնի Աթէնք։

Մ. Վլատիմիր, անցած տարի, նոյն պաշտօնով գացած էր Ռումանիա, Սերբիա և Պուլկարիա։

ՔԷՕՍԹԷՆՃԷԻ և Նիւ Եորքի միջեւ շոգենաւային ուղղակի գիծ մը հաստատելու համար, անգլիական ընկերութիւն մը դիմում ըրած է ռուսական կառավարութեան, և կ'առաջարկէ որ կառավարութիւնը ճեպընթաց երկաթուղի մը հաստատէ սահմանագլուխէն մինչեւ Քէօսթէնճէ, որպէս զի անոր բերած ճամբորդները շոգենաւով ուղղակի Նիւ Եորք փոխադրուին։

ԳՈՐԳԵՐը.—Կեսարիոյ առեւտրական սենեակին կողմէ կազմուած յանձնաժողով մը կարգ մը կարգադրութիւններ ըրած էր գորգի խարդախողներուն դէմ, զոր իր վերջին նիստին մէջ վաւերացուց Պոլսոյ առեւտրական սենեակը։

—Առեւտրական սենեակին հարցումին պատասխանելով մաքսային վարչութիւնը, 1294 տարիէն 1314 տարին գորգի արտածուած արժէքներուն մէկ վիճակագրութիւնը պատրաստած է, ուսկից կը տեսնուի թէ օսմ. գորգերը տարուէ տարի մեծ ընդունելութիւն կը գտնեն և կը փնտռուին եւրոպական հրապարակներուն վրայ, և այսր նոյն իսկ մատուցումը չի համապատասխաներ խնդրանքին։

Այս ցուցակէն կը տեսնուի որ 21 տարուան մէջ 441,260,217 ղրուշ արտածութիւն եղեր է, այսինքն 4½ միլիոն օսմ. ոսկի չափ գումար մը որ արհամարհելի թիւ մը չէ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐը

ԿՐՕՆԱՔՈՒՆՈՒԹԻՒՆ.—Ծանօթ ձայնագրագէտ և նուագի ուսուցիչ Մելիք էֆ. իր կամքովը Իսլամութիւնը ընդունեց և Մուսթաֆա Նուրի կոչուեցաւ։

ՄՆԱՆԿ.—Պոլիս, Խավիար խան և Բերա Եէնի Զարչի թիւ մէկ վաճառատունները նպարավաճառութիւն ընող Արիսթիտի Խաճատուրս մնանկ հռչակուեցաւ։

ԱՒԱՁԱԿ.— Բաւական ժամանակէ ի վեր Ատանայի և Հալէպի կողմերը ասպատակող նշանաւոր աւազակներէն Սալիհ, Զէյթունի կողմէն Ազիզիյէի սահմանները անցած էր, բայց ոստիկանութիւնը որ կը հետապնդէր զայն պաշարեց և ազդարարեց անձնատուր ըլլալ, Սալիհ զէնք բարձրացուց որուն փոխանակուեցաւ և վիրաւոր վիճակի մէջ ձերբակալուեցաւ։

ՎԵԼՈՍԵՓԵԹԻ ԱՐԿԱԾ.— Հեծելանիները այս օրերս շատցած են Պոլսոյ այլ և այլ կողմերը և երբեմն տեղի կուտան արկածներու։ Նազմի անուն անձը առջի օր հեծելանիւով Աքսարայէն սրարշաւ անցած պահուն կնոջ մը զարնուեցաւ որ իր զաւակին հետ գետինը փռուեցաւ և երկուքն ալ վիրաւորուեցան։ Հեծնողը ձերբակալուեցաւ։

ՈՃԻՐ.—Քիւչիւք Մուսթաֆա Փաշա թաղը, Հասան Ուսթայի փուռին ետեւի փայտանոցին վրայէն «Թապլաքեար» Իսմայիլի դիակը գտնուեցաւ, որուն քիթէն բերնէն արիւն կը հոսէր։ Ոստիկանութիւնը քննութիւններ կատարեց և բժիշկները հաստատեցին թէ ոճիր մը պատահած է վիրաւորին մարմնին վրայի նշաններէն հետեւցնելով, Հիւսէին և Քասիմ անուն երկու փռապաններ ձերբակալուած են որոնք կ'ըսեն թէ բանէ մը տեղեկութիւն չունին։

Վիրաւորին սենեակը քննուեցաւ և տեսնուեցաւ որ սենեակին դուռը ինքնիրենը գոցուելու համար դռան ետեւէն կախուած խոշոր քարին չուանին վրայ մաղեր տեսնուած են, որով կը կարծուի թէ այդ քարով սպաննուած է Իսմայիլ։

ԽՄԱՆՆԵՐՈՒՆ.— Շաբաթ առտու Օրթագիւղ, հրէից թաղին մէջ 45 տարու մարդ մը էփ-էրկան պառկած էր անշունչ. բժշկական քննութեամբ հաստատուեցաւ որ մահը օղեմոլութենէ յառաջ եկած էր և թէ առջի գիշեր չափազանց խմելուն ճաթած էր։

ՍԻՐՈՑ ՀԱՄԱՐ.— Ուզաքանի մօտ Մանլա-Զէյրէք փողոցը բնակող 20-22 տարու Էյրէֆ էֆ. ժամանակէ մը ի վեր աղջկան մը սիրահարուած էր և կ'ուզէր ամուսնանալ, սակայն ծնողքը կ'ընդդիմանային այս բանին։ Տղան տեսնելով որ իր աղաչանքներն ու պաղատանքները անլսելի կը մնան կը յուսահատի և շաբաթ օր առն վերնայարկը ինքզինքը կը սպաննէ աջ քունքէն հրաձգէն մը պարպելով որուն կապարը ձախ կողմէն դուրս կ'ելլէ, որով մահը վայրկենական կ'ըլլայ։ Սակայն դժբաղդութիւնը այսքան չպիտի ըլլար, զնդակը իր կրակ վիճակով կ'երթայ կ'իյնայ բաղմոցին վրայ որ կրակ առնել կ'ըսկսի։ Թաղին պահապանը մուխը տեսնելով ներս կը մտնէ դռնէն և հոն դիակի մը ալ հանդիպելով ոստիկանութեան կը դիմէ որ անմիջապէս քննութեան կը ձեռնարկէ։ Անձնասպանը հետեւեալ նամակը ձգած էր։ «Տարիէ մը ի վեր է անձնասպան ըլլալու կ'ալեսատիմ բայց այսօր յաղողեցայ։ Մահս աղջկան մը երեսէն եղաւ»։

ԵԷՆԻԳԱԲՈՒԻ ՈՃԻՐը

Երկու հոգի սպաննուած

Երէկ ցորեկ, ժամը 6ին ատենները, Եէնիգաբու, Պօսթան Իչի, շոգեկառքին ճամբան երկեակ ոճիր մը գործուեցաւ։

Մէհմէտ անուն անձ մը, անշուշտ գողութեան նպատակով, երբ պարտէզէն անցնելով տուն մը կը մտնէր, հոն քնակող և Զաքմաքճըլարի վրայ լուսայափոխութիւն ընող Աբրահիրցի Վահան էֆէնտի դէմը կ'ելլայ. մարդը փախչիլ կը խուճապէ սակայն Վահան էֆէնտի զայն կը բռնէ, եւ տունէն 20 քայլ անդին կուիւ մըն է կը սկսի երկուքին միջեւ. Մէհմէտ փախչիլ կ'ուզէ միւսը թող չտար, որով ճարահատ կը քաշէ քովի դաշոյնը և կը մխէ լուսայափոխին ձախ կողը այս միջոցին վրայ կը հասնի դարձեալ Արաբկիրցի նախորդին դրացիներէն և ծանօթներէն հագուստի թէլլայ Սարգիս աղան, գիշերնոցով, և ապտակ մը զարնելով կ'ուզէ ոճրագործը ձերբակալել. սակայն ան իր արիւնոտ դաշոյնը այս անգամ ալ կը մխէ խեղճ Սարգիս աղային ալ ձախ կողը և կը փութայ փախչիլ, սակայն կը ձերբակալուի։

Վիրաւորները վէրքին տաք վիճակին մէջ իւրաքանչիւրը իր տունը կը վազեն, Վահան էֆ. տանը պարտէզին մէջ կ'իյնայ անշունչ ու հոգին կ'աւանդէ վերջին սաստկութենէն. իսկ Սարգիս աղա ժամ մը եւս կ'ապրի սակայն հակառակ եղած ջանքերուն ան եւս կը մեռնի։

Ոճրագործը իր հարցաքննութեան մէջ կ'ըսէ թէ, «ես այդ պարտէզը մտլով (էպէմկիւմէճի) ժողվել գացած էի երբ մարդ մը եկաւ զիս բռնադատեց. բարկացայ և քովիս դաշոյնովը զարկի։ Ետքը միւս մարդը եկաւ, բայց ես չեմ գիտեր թէ անիկա զարկի մ'չզարկի»։

Ոճրագործը Էրզինկեանի գաւառին Ըզֆայլէ քաղաքացի էր, 19 տարու և կ'աշխատէր Սիրքէճի «գուրու գաշէֆ» Մէհմէտի քով։

Վիրաւոր Սարգիս աղա երբ դեռ ողջ էր և կիսամեռ պառկած իր տունը, դէմ դիմաց բերուեցաւ ոճրագործին հետ և մատովը Մէհմէտը ցուցնելով հազիւ խելի ձայնով մը ըսաւ.

—Մեղի ա'ս զարկաւ։

Ոճրին վայրը փոքթացած էին Ընդհանուր դատախազ Թալաթ պէյն Հարցաքննիչ Ալի Ռիզա պէյ, ինչպէս նաեւ ոստիկանութեան կողմէ եկած բժիշկներ որոնք արտօնեցին սպաննեալներուն թաղումը։

Երկու դիակներն ալ Եէնիգաբուի եկեղեցին փոխադրուեցան։ Մեռեալները ամուսնացած և զաւակներու տէր էին։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ՊԻԼԷՃԻԿԻ առաջնորդ Մովսէս եպիսկ. կէօմրիւքճեան նկատելով որ կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրութեան պատուիրակի պաշտօնը պատճառ պիտի ըլլայ բացակայ մնալ Պիլէճիկէն, իր կողմէն առաջնորդական փոխանորդ նշանակեր է Տ. Գրիգոր Վրդ. Պալագեանը և խնդրեր է Ս. Պատրիարքէն որ այս ընտրութիւնը հաստատէ։

Մովսէս եպիսկ.ի առաջարկը ընդունուելով որոշուեցաւ Գրիգոր Վ.ը Պիլէճիկ ղրկել հարկ եղած յանձնարարականները տալով իրեն։ Գրիգորիս Վրդ. Վարդավառէն առաջ կը մեկնի իր պաշտօնատեղին։

ԻՆՁԳԷՍ գրած էինք, Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրութեան պատուիրակ Տ. Մովսէս եպիսկ. Կէօմրիւքճեան յառաջիկայ շաբթու Ատանա կը մեկնի, ձեռնարկելու համար կաթողիկոսական ընտրութեան։

Բ. Դրան կողմէ Ատանայի Վսեմ. Կուսակալին ուղղուած հրամանագիրը արդէն յանձնուած է Պատրիարքարան, և կաթող. ընտրութեան հրահանգն ալ Դիւանատան կողմէ պատրաստուած է։

ԱՅԻՕՆ-ԳԱՐԱՀԻՍԱՐի ընիկներէն Մհի. Յովհաննէս էֆ. Մանուէլեան, տարին 100 ոսկի հասոյթ բերող կտակ մը ըրած էր 1891ին տեղւոյն եկեղեցիին դպրոցին և աղքատներուն։

Յիշեալ բարերարին կտակակատարը նամակ մը գրելով Պատրիարքարան կը բողոքէ թէ կտակը իր նպատակին չծառայեր, մասնաւոր անհատներ կը շահագործեն եւն. իբր պատճառ մէջ բերելով կանոնաւոր Թաղ. Խորհուրդի մը չգոյութիւնը

ԽԱՐԲԵՐԴԻ նորակազմ Գաւառական Ժողովը առաջնորդական ընտրութիւն կատարել խնդրած ըլլալով, Պատրիարքական կոնդակը մօտ օրէն պիտի ղրկուի։

ՇԱԲԱԹ օր գումարուեցաւ Սանասարեան վարժարանի Խնամակալութիւնը։

Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանի առողջական վիճակը քիչ մը ծանրացած ըլլալով, Պուճա Մերկերեան էֆ.ի տունը քաշուած է. որուն օգը նպաստաւոր եկած է Սրբազանին։

ՊԱՐՍԻՑ Վսեմ. Շահը բարեհաճած է խանութեան տիտղոս և պատուանշան շնորհել Բարիզի հայ բժիշկներէն Տր. Յովհաննէս Սրգբեանի

ԿԷՏԻՒ-ԲԱՇԱՑի քահանաներէն վախճանեալ Տ. Հմայեակ քհնյ. Կարապետեանի մարմինը ուրբաթ օր ժամը 3ին նաւակով Պոլիս բերուելով Կէտիք-Բաշայի Ս. Յովհաննէս եկեղեցին տարուած էր, ուր շաբաթ առաւ, ժամը կէսին օծման արարողութիւնը կատարուեցաւ փոխանորդ Երէցեան Սրբազանի կողմէ, որ յուզիչ դամբանական մը խօսեցաւ, դրուատելով հանգուցեալին ձիրքերը, և 30 տարիէ ի վեր վարած յաջող պաշտօնը։

Յուղարկաւորական թափօրը յետոյ առաջնորդուեցաւ Մայր եկեղեցի, ուր վերջին արարողութիւնը կատարուելով, մարմինը փոխադրուեցաւ Պալըգլը գերեզմանատունը, ուր ամփոփուեցաւ։

ՊՈՒՐՍԱՑԻ ծանօթ վաճառական մեծ, Մինրան էֆ. Քէօլէօեան, առեւտրական գործերով մայրաքաղաքս եկած է։

Երէկ տեղի ունեցաւ Դասըմ-Փաշայի թաղ. Խորհրդոյ ընտրութեան Զենոբ էֆ. Եէմէնիճեան, Մանուկ էֆ. Ալիթբարմագեան, Նազարէթ էֆ. Գարագաշեան, Սարգիս էֆ. Կիւլէրեան, Սրապ էֆ. Պայթարեան։

Գասըմ-Փաշայի թաղ. Խորհրդոյ անդամներուն թիւը 5 ըլլալով համեմատականի չէ մնացած։ Միայն Նազարէթ էֆ. Գարագաշեան (թաղին մուխթարը) թէև նախապէս մերժեց ընդունիլ, բայց թէ թաղեցւոց մեծամասնութեան թախանձանաց և Արժ. Տ. Ղեւոնդ քահանայ Սուքիասեանի յորդորանաց վրայ յօժարեցաւ ընդունիլ։

Քանի որ ընտրութիւնը համեմատականի չմնալէն կը հետեւի թէ այլևս թաղին մէջ տիրող անհամաձայնութիւնը բոլորովին պիտի ջնջուի երբ Պատրիարքարանն ալ իր կողմէն փութայ վաւերացնել սոյն ընտրութիւնը։

ԵՐԷԿ Խասգիւղի վարժարանին մէջ տեղի ունեցաւ ամավերջի պարզ հանդէս մը աշակերտաց ծնողաց ներկայութեան։ Մանկապարտէզի չրջանաւարտ 10-12 տղոց մրցանակներ տրուեցան։ Տիրայր վրդ. իր չորեքամսեայ պաշտօնավարութեանը համարատուութիւնը ըրաւ։ Վարժարանը այս տարի երկու չրջանաւարտ ունի, Արտաշէս Սարգիսեան և Պօղոս Յարութիւնեան, որոնք Բ՚ննիչ Յանձնաժողովոյ պիտի ներկայանան։

ԲԱՐԵՍԷՐ անձ մը, երկու «թօփ» տպածոյ նուիրած է Խասգիւղի վարժարանին։ Այդ տպածոյէն մէյմէկ ձեռք չրջաղեստ չմնացաւ ու երէկ բաժնուեցաւ աղքատիկ տղոց։

ԱԶԳ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը կը ծանուցանէ թէ, հանգուցեալ Պետրոս էֆ. Շիշմանեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցին տէր և տիկին Լեւոն էֆ. Իւթիւճեան ի Սելանիկ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՇԱՆՈՒՑՈՒՄ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՑ

Պատրիարքարանի Նշանագրութեան խաչի տուփերու պատրաստութիւնն՝ որոշմամբ Տնտեսական Խորհրդոյ՝ նուազուրդով տեղի պիտի ունենայ։ Այս տուփերու չնութիւնն յանձն առնուլ փափաքողները կը հրաւիրուին մինչ յառաջիկայ Շաբաթ (20 Ցուլիս), ամէն օր դիմել ի Պատրիարքարան Եղեւմտից Դիւանի Տեսչին և տեսնելով տուփերու նմոյշներն՝ արձանագրել հոն իրենց յանձնառութեան գինն։ Վերջնական նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ որոշեալ շաբաթ օրն, յորմէ յետոյ որ և է առաջարկութիւն չի պիտի ընդունուի։

ՄԱՆԶՈՒՄԷ

Շնորհակալութեամբ կը հրատարակենք Պատրիարքարանի այս ազդը որ մեր քարոզած մէկ սկզբունքին գործադրութիւնն է, այսինքն ամէն բան նուազուրդով գնելու դրութիւնը, որ ընդունուած է աշխարհի ամէն պաշտօնատանց մէջ։ Միևնոյն ժամանակ կը յուսանք որ Պատրիարքարանի ամէն դնում, ամէն մատակարարական գործ նուազուրդով տեղի կ'ունենայ ասկէ ետք թղթեղէն, տպագրական գործ, փայտ, ածուխ, նորոգութիւն, վերջապէս ինչ բան որ դրամի կը կարօտի. իսկ եթէ այս նշանախօսութեան տուփերը նուազուրդի ալեան և օդեան պիտի ըլլան, չարժեր ասոր համար միայն նուազուրդ առաջարկել, քանի որ երեք չորս հարիւր դրամ չի հազիւ կը հասնի անոր տարեկան սպառման գումարը։

ՀՈԳԵՇԱՆԳԻՍ

Տ. ԱՐՍԷՆ ԱՐՔԵՊՍ. ԱՅՏԸՆԵԱՆԻ

Երէկ, Բերայի Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցիին մէջ, ժամը 2ին կատարուեցաւ Վիեննայի Միաբանութեան աբբահայր Տ. Արսէն արք. Այտընեանի համար հոգեհանգիստ մը։

Պատարագեց Թէրզեան եպիսկոպոս։ Եկեղեցւոյն մէջ ներկայ էին Պօղոս Կ.Պատրիարք Իմմանուէլեան, Պաքշեան վրդ., Բանկալթիի Վիեննական Միաբանութեան բոլոր անդամները, հայհոռոմկական երեւելիներէն՝ Պէրքլեան, Օտապաշեան և Մըսըրլը Միշէլ էֆէնտիները, Ս. Պատրիարք հօր կողմէ Տ. Բարկէն Վրդ. Կիւլէսէրեան, Տ. Գնէլ Վրդ. Գալէմքեարեան և Տ. Պալաքեան վարդապետը. Հայ-բողոքական հասարակութենէն ազգապետ Ցակոբ էֆ. Պոյաճեան, բրոֆ. Ցակոբ էֆ. Ճէմիրեան. Արշակ էֆ. Շմաւոնեան, Աւստրիական դեսպանատան կողմէ Մ. Պիլինսքի և հիւպատոսը։ Ներկայ էին նաև Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեան, Հրանտ էֆ. Ասատուր, Ռէթէոս էֆ. Գերպէրեան, Տիգրան էֆ. Արփիարեան, Տոք. Թորգոմեան էֆ., Ս. էֆ. Կուրտիկեան, Պետրոս էֆ. Կարապետեան, Տոքթ. Ն. էֆ. Տաղաւարեան Յովհաննէս էֆ. Թօլեան, և բազմաթիւ ծանօթ անձնաւորութիւններ։

Պատարագէն և եկեղեցական արարողութեան աւարտումէն ետքը, Պաքշեան վրդ. ներբողեան մը խօսեցաւ, ուրկէ ետքը, թափօրը դուրս ելլելով, առաջնորդուեցաւ եկեղեցիին յարակից չէնքի սրահը, ուր Բանկալթիի Մխիթարեան Միաբանութեան անդամները ընդունեցին ցաւակցութիւնները ներկաներէն չատերուն։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Սէրէֆէնէ կայարանի Տնօրէնութիւն

Անցեալ կիրակի 7 յուլիսի ուշ ժամանակ նոյն կայարանի մէջ կը կորսնցուցեմ և կամ կը մոռնամ դրամապանակս և հետեւեալ առաւօտուն կը ներկայանամ պահպանէն կ'ստանամ իր ամբողջութեամբը, ինչ որ խիստ շատ ուրախացուց զիս. այս առթիւ կը յայտնեմ շնորհակալութիւնս նոյն Տնօրինութեան և կը գովեմ պաշտօնէութեան ուղղամտութիւնը։

Մնալաճառ

ՑԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՍԼԱՆԵԱՆ

12 Ցուլիս Իւսկիւտար

ԹԱՂԱՑԻՆ ԱՐՁԱԳԱՆՔ

ԵՐՄՈՆԵԱՆ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

ՍԵՒԻՏԱՔԻ

Շաբաթ մը տեւեց Իճատիէի երկսեռ վարժարաններու տարեկան հարցաքննութիւնը։ Վարժարանին տնօրէնը Գալուստ էֆ. Մալաթեան, յարմար կարգադրութեամբ մը ամէն դասարաններու մէկ մէկ օր յատկացուցած էր։ Ասով մարդ կրնայ գաղափար մը կազմել վարժարանին մտաւորական վիճակին վրայ, ունկնդիր ըլլալով ամէն ճիւղերու դասախօսութեանց արդիւնքին։

Արդիւնքը գոհացուցիչ էր, և շնորհաւորելի է Պատ. Հոգաբարձութեան և ուսուցիչներուն արդիւնաւոր պաշտօնավարութիւնը։ 1900-1901ին հրատարակուած թաղ. վիճակագրոյցէն կը տեղեկանանք թէ՝ վարժարանին մէջ կը դասախօսին 14 ուսուցիչներ, որոնց 7ը այցելու են։ Ի մէջ այլոց Օսմանեբէնի և Ֆրանսերէնի մէջ ցոյց տրուած յաջողակութիւնը գնահատելի է։ Ուրախալի է տեսնել թէ քանի մը օրիորդներ ալ Թուրքերէն լեզուն ուսանելու ձեռնարկած են։

Պատ. վարժարաններուն Հոգաբարձութիւնը կը փափաքի լրացուցիչ դասընթացք մըն ալ հաստատել, բայց նիւթականապէս անկարող կը մնայ դժբաղդաբար։

Իճատիէի վարժարանը այս տարի ունի 14 ընթացաւարտ աղջիկներ որոնք Բ. չ.էն սկսեալ պիտի ներկայանան չորս չանաւարտից քննիչ յանձնախմբին, այդ օրիորդներն՝ օրիորդք՝ Ագնիս Գոլոլեան, Արաքսի Էօրմէճեան, Անժէլ Գարայեան, Արմենուհի Քիթապճեան, Ատրինէ Մարլեան, Եւփրէնէ Անդրէասեան, Ելիզա Ռէյիզեան, Զապէլ Այճեան, Լուիզ Աճէմեան, Մաննիկ Սահակեան, Նուարդ Խանճեան, Սիրանոյշ Էօրմճեան, Վարսենիկ Աճէմեան։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ

ՀԱՆԴԷՍը

Ցունիս 26ին տեղի ունեցեր է, Խարբերդի Եփրատ Գոլէժի ամավերջի հանդէսը։ Ժամը 7ին (Ը. Ե.), տղայոց հանդէսը սկսաւ, ճիւները կարգին կողմէ սարքուած ընտրաբակ հրապարակի մը վրայ Համիտիէ քայլերքով։ Երգերէն ետքը յաջորդաբար կարդացուեցան հետեւեալ ճառերը, Թուրքերէն, Ֆրանսերէն, Հայերէն և Անգլերէն լեզուներով։ «Օսմանցիներու յառաջդիմութիւնը,» «Ընտանիքի բարեշրջումը,» «Դաստիարակութեան գործը,» Պարտականութիւն,» Կեանքի նպատակը,» Կեանքի մէջ անկումներ,» «Անձնակառավարութիւն,» «Նկարագրի պէտքը,» «Ընտանիքի ազդեցութիւնը նկարագրի վրայ,» Գործնական կեանքի մէջ յաջողութիւն,» Շնորհակալութիւն,» «Մեքենաներ,» «Դաստիարակութեան պէտքը,» «Կեանքի ներդաշնակութիւնը,» «Մնաք բարովի խօսքեր» և «Ճառաջդիմութեան օրէնքները»։ Վկայականներուս բաշխումը տեղի ունեցաւ Մէարիֆ Միւտիրի Վսեմ. Ապտիւլ Բէրիմ պէյ էֆէնտիի կողմէ արտասանուած կարճ բայց իմաստալից ուղերձէ մը վերջ։ Դերնախագահ Տր. Պարնըմի աղօթքով հանդէսը ժամը 10½ին փակուեցաւ։

Աղջկանց հանդէսը կատարուեցաւ ժամը 2ին։ Անգլ. երգէ մը վերջ Օր. Աննա Աւագեան կարդաց ճառ մը «Կրօնի ստուերը»։ Հայերէն երգէ մը յետոյ տիկին Եղիսաբեթ Բամպուրեան, Տիկ. Վարդուհի Գուլումճեան և Օր. Բարիզ Գրիգորեան ճառեր կարդացին։ Ասոր յաջորդեց զոյգ մը ճիւները աղջիկներու երգեցիկ «Ողջերթը»։ Միս Մէրի Տէնիելզ աղջկանց դպրոցին համակրելի տնօրէնին չրջանաւարտ աղջիկներու վկայականները բաշխեց, ուրկէ վերջ Տր. Պարնըմ յուզիչ խրատականով մը հանդէսը փակեց։

ՏԻՒՍԷԼՏՕՐՖԷՐ

Պահրի, Եէֆրի վէ գարա Նազլի-եաթլարընա գարը Սիկուրթա Գումբանիասը։

ՄԷՐԻՔԻ ՏԻՒՍԷԼՏՕՐՖՏԱՆ

ԹԷԼԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ 1845ՏԻ

ՍԷՐՄԱԵԷՍԻ 3,000,000 ՄԱՐՔ

ՏԻՒՍԷԼՏՕՐՖ, 22 Թէմմուզ 1902

Էֆէնտիմ,

Գումբանիամզը թարաֆընտան իսթանպոլտա պիր չիւպէ թէէսիս իթտիկիմիզի պէյանլա քէսպ ֆախր էյլէրիզ։

Թուսուսի վէքեալէթ իլէ Իսթանպոլ չիւպէմիզին իտարէսի Մ. Նիքօլա Բ. Գոզմէթիէի հէվալէ օլունմուշ տրր։

Մումիլէյհ, սիկուրթա բօլիսէրինի իմզալամաեա վէ գումբանիանըն Իսթամպոլ չիւպէսինին ումում մուամէլաթընը վէքիլը ումումի նամը իլէ իֆա իթմէեէ մէզուն տրր։

Իհթիրամաթը ֆաիգամզը թագտիմ իտէրիզ։

Տիւսէլտորֆ Գումբանիասընըն տիրէքթօրը

ԲՐԱՈԻԶ

ԻՍԹԱՆՊՕԼ, 22 Թէմմուզ 1902

Էֆէնտիմ,

Մէրքէզի Տիւսէլտորֆտա պուլունան պարի, Եէֆրի վէ գարա Նազլիեաթլարընա գարը ՏԻՒՍԷԼՏՕՐՖԷՐ նամ սիկուրթա գումբանիասընըն պէնտէնիզի Իսթանպոլ իչուն վէքիլի ումումի նասպ վէ թաեին իթտիկինի պէյանլա քէսպ ֆախր էյլէրիմ։

Մէկզիւր գումբանիանընը չէօհրէթի, մուհիմ սէրմաեէսի վէ մուամէլաթընը սուհուլէթի վէ թարֆալարընը էլվէրիշլի օլմասը սիզի մէմնուն իտէճէկիմի պէնտէնիզէ իւմիտ իթտիրիր։

Իհթիրամաթը ֆաիգամզը թագտիմ իտէրիմ։

ՆԻՔՕԼԱՈ Բ. ԳՈԶՄԷԹԻԻ

Ա. ՏԻՐԱՏՈՒՐ

Կ. Պոլիս, ՃԷլալ Պէյ խան, Թիւ 8

ԱՄԵՆԱՃՈՒՆ ՄԹԵՐՔ

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՁԱԿԱՆ ՊԻՏՈՅԻՑ

ԱԿՌԱՅ

ԵՒ Ա.ՕԼ.

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՊԻՏՈՅՔ

Լոնտոնի Աճ էՏՆ ՍԸՆՍ տան.

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Գաւառներէ եկած յանձնարարութիւնք կը կատարուին փութով և խնամքով։ 9—15

ԷՀԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԵ

Սիրքէհիսէ քեաին (Էհզախանէ-Թիւրքիյէ) եէվմը քիւշատընտան պէրի կէօսթէրտիյի ինթիզամ վէ տրգգաթ-տան վէ իհզար օլընան քեաֆֆէի էտ-վիյէնին խալիսիյէթ վէ էհվէնիյէթինտէն տօլայը չէհրմիզին էն միւքէմմէլ էհզախանէսի օլուպ, տիկէրլերինէ նիւ-մունէի իմթիսալ օլմագ չէրէֆինի իպ-րազ ինթիզ տիր. պու տրգգաթ վէ ինթիզամա մունզամ օլան թէհարէթ վէ նէզաֆէթ մէսէլէսի քի էհզախանէլերո-ճէ ասրլ նազարը էհէմմիյէթէ ալընա-ճագ մէվատտրն պայլրճասը տրը. ամ-մէնին միւսելլէմի վէ սէվիրը բէսմի-յէնին տախի մուստտագ օլացէրը իւզրէ պուրատա քէմալը իլէ ճարի տիր. պու կիպի պիր թէէսիսէն պէքլէնիլէ չու խրտէմաթը միւսթահսէնէյէ պիր իլավէի ինանիյէթքարի օլմագ իւզրէ եէվմը թէէսիսինտէն չիմտիյէ գատար միւրաճաաթ իտէն պիլմիւմէ զուէֆայի խասթէկեան մէճճանէն թէտավի ինթ-տիրիմէք վէ մուալէճաթը լազըմէ տախի քէզ պիլա իւբրէթ ինթ խրի-մէք կիպի ինթիյար օլընան ֆէտա-քեարլըգլար նազարը տրգգաթա ալը-նաճագ օլուր իսէ պու էհզախանէնին ինթիհսալը մէնֆաաթտան զիյատ հէմ-ճնսինէ խրտմէթ կիպի պիր ֆիքրը ինանիյէթբերվերի իւզրինէ թէէսիս իտիրմիշ օլատուը տերհալ թաբեին իտէր-իյէթ չու թատատա օլընան հիմէմաթի մասրուֆիէտէն նաչի տիր քի պու էհ-զախանէ թարիգը թէրգգրտա գաթը տերէճաթ իտէրէք, պու կիւնքի մէր-թէպէի իհրաղ էյլէմիշ վէ պու եիւզէն տէ երպապը միւրաճաաթրն մէմնունի-յէթ վէ էմնիյէթինի վէ աթրպպանըն տախի խօշնուտխինի ճէլպ էյլէմիշտիր։

Մէզքիւր էհզախանէտէ քեաֆֆէի իլէ լէ եմրազտա քէսպը իսթիհսաբ թամ էյլէմիշ մէշահիրը աթրպպա հէր կիւն էվգաթը մուայենէտէ հազրը պու-լտնտրգլարը կիպի զիւքիր ու ինանէ մախսուս օլմագ իւզրէ տէ մուայենէ-խանէլէր մէվճուտ տրը. էհզախանէտէ պուլընան ալէաթ վէ էտէվաթը ֆէն-նիյէտիրն միւքէմմէլիյէթի սէպպի իլէ եէկեանէ տէնիմէյէ չյան օլան (թահ-լիլսանէ) իսէ ճանիպը հիւքիմէթը Սէնիյէտէն էվրոպատա տօգուզ սէնէ թահսիլ ինտրիլտիքտէն սօնրա իւք տէֆա օլարագ քիմիակիր տիբլօ-մասընը իհրազ իլէ չէհրիմիզ ավ-տեթ ինթիզ օլան Մէքթեպը Թը-պիէի Շահանէ քիմիակիր մուալիմէ-ըինտէն Տօքթօր Անտէտ Հիսէյին պէյին եէտը իգթիտար վէ քիֆայէթինէ թէս-լիմ իտիլիզ տիր. մուամիլէյէհն ֆէնը թահսիլատքի իգթիտարը պուրաճա նա-սը մալիմ իսէ, էվրոբաճատա օ տե-րէճէ մարուֆ տրը, մուամիլէյէ պէ-տէնը ինսանատա միւհթաճը թահսիլ հէր նէ վար իսէ, անը քէմալը ինթիմամ իլէ պիթթպիլ աթրպպատա իհզար վէ պինայէն ալէյէ աթրպպայի մուամիլէյ-հիմին իշլերինի պիր գաթ տահա թէսիլ ինթ մէքթէպ օլտուը կիպի մէրի օլան մատէնի նէպաթի հէր նէվ մէ-վատտը տախի սուրէթը միւքէմմէլէպ թահսիլ վէ իհզար ինթ մէքթէպ տիր։ 8—8

ԿԱՐԵԻՈՐ

Ակռաներու խանգարումները անտանելի ցաւեր պատճառելով ծամողութիւնը կը դժուարացնեն, ուրկէ յառաջ կու գայ ստամոքային տկարութիւն, որուն հետեւանքը պէս պէս հիւանդութիւնք։ Հաստատուն ակռաներ ունենալու համար պէտք է դիմել իր ճարտար մասնագէտին՝ որ արհեստին ցոյց տուած նուրբ միջոցներովը խնամելով, հաստատուն վիճակի մէջ կը դնէ զանոնք։

Այս կարգէն է Բերա Աղա ճամիի կողմը «Վիւքէտպուրկ» սրճարանին կից 124 թիւ տունը բնակող Ատամնաբոյժ ՄԻՆԱՍ Էֆ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ, որ իր մասնագիտական ճարտարութեամբը և ուղղամտութեամբը արդէն չատերուն համարումը գրաւած ըլլալով, իրեն դիմողները ամէն կերպով գոհ պիտի մնան։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր առաւօտէն մինչեւ երեկոյ. կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։ Գիները խիստ չափաւոր են. աղքատներն ալ ձրի կը դարմանէ։ 8—10

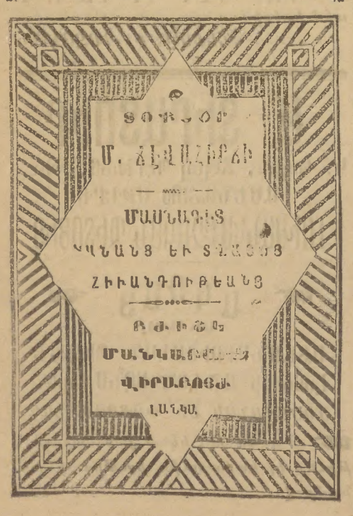

ՏՕՔԹՕՐ ՔՕՍԹԱՔԻ ՔԻԼԱՑՏԻԹԻ

Բարիստէ իքմալը թահսիլ էթմիշ վէ եվրոբանէն էն մէչհուր խասթէխա-նէլէրինտէ ամէլիյաթի կէօրէրէք, օն սէքիզ սէնէ տախի իհրան թըպապէլէ քէսպը վուգուֆ էյլէմիշ տիր։

Թապիպը մուամիլէյհ՝ կէօհիւս վէ միտէ իլլէթլերինի եանի նէզլէի սաա-րիյէեի, նէֆէս տարլըզընը, ագ ճիեէր իւֆունէթլերինի խուսուսիյէ վէրէմ խասթէլիեինի, ինթիեարատա միւզ-մին էօքսիրիւք վէ տամարլարը թէ-սալուպ ինթմէսինի, էմրազը գալպկյ-եէեի, հազմըզլըզը, ինգբպապը, միւզ-մին իսկալը, միտէ աղրըսընը, միտէ կէնիշլէնմէսինի, գանկը պասուրը, գա-բընտա սու տօլմասընը, գարաճիեէր խասթալըգլարընը, իարատա չէքէր վէ եումուրթա ագը պուլունմասընը, էմրազը միքրօպիյեէեի վէ գան խաս-թալըգլարընը վէ հեր ճինս չօճուգ խասթալըգլարընը՝ թէրգգրյեաթը ֆէնինիյէ մուճիպնճէ էն ասն ուսուլը թըպպի վէճհէլ թէտավի էյլէր։

Թապիպը մուամիլէյհ՝ տէօրթ սէնէ պիր միւտտէթ զարֆընտա վասի պիր ֆրէնկի խասթէխանէսի սեր թըպապէ-թինտէ պուլունարագ, պու էսնատ խուսուսի թէտավի էյլէսիեի խասթա-լարտան մասատ, ֆրէնկիեէ վէ պէլ սօղուգլուղունա միւպթէլա օլմուշ տէօրթ պէն գատար էշխասը թէտավի էյլէտիեի ճիհէթլէ, պու իլլէթլերին թէտավիսի խուսուսընտա ֆէվգէլատէ մէհարէթ քէսպ էյլէմիշ օլտուղունտան, երքէք վէ գատընտարատա եէնի վէ էսկի ֆրէնկիեի վէ պէլ սօղուգլուղունու վէ անլէրտէն հասրլ օլան սէս գըսրգը-ղընը վէ եարալարը վէ տէրի իւֆու-նէթլերինէ վէ իտրար տարլըզընը վէ իլթիհսալը մէսանէսի վէ վէզարիքը թէ-նասիւիյեո իֆրասընտա նօգասանիյէթի սուրէթը միւքէմմէլէտէ վէ թէճարիպը միւթեատիւէսինի թէրգգրյեաթը ֆէնինիյէ իլէ պիրլէշտիրէրէք ազ զէ-ման զարֆընտա թէտավի էյլէր։

Տէր Ալիյէտէ հէր հանկը թապիպ իլէ խթէնիլուրա գօնսիլիթ՝ օլունա-պիլտիեի կիպի, էվրօբանրն էն մէշ-հուր աթրպպասը իլէ տախի պիլ մու-խապէրէ գօնսիլիթօ իհրա օլունուր։

Վիլաեաթը Շահանէտէն թահրիրէն միւրաճաաթ իտէէք զէվաթը՝ օրա-տաքի թապիպին պիր բաբօրունը եա-խուտ մուֆասսալ պիր թարիֆնամէ կէօնտէրմէլէրի էլզէմ տիր։

Բազարտան մասատ, հէր կիւն սաաթ պէչէ գատար, Գումգապուտա Զիֆթէ կէլինլէր ճատէսինտէ 13 նիւ-մէրօլու խանէտէ, սաաթ 6ատն 8 պը-չուղա գատար Սթանպօլտա Էմին էօ-նինտէ Արսէնաքի էհզախանէսիէ։ Սաաթ ութուղատն օն պիրէ գատար։ Սուլթան Պաեազիտատ, Օգճիլար պա-չընտա Սինէմեան էֆֆէնին Պաեազիա էհզախանէսինտէ խասթէկեանը գա-պուլ էյլէր։ Ֆագըր օլանար ոալը կիւլլերի մէճճանէն մուաեէնէ օլու-նուր։

ՄԻՋԱՏԱՍՊԱՆ ՓՈՇԻ

Ո՛վ չուզեր որ ամառ գիշերներ
Զինքը չնեղեն անխիղճ մլուկներ.
Ուստի դիմել թող հաճի,
Ի Կէտիկ Փաշա Պաչի
Սուլթանիյէ Դեղարան,
Ոյր վարիչը Լ. Կիւմիւշեան
Տարմացիայէն յատկապէս է բերած,
Ի հանգստութիւն իր յաճախորդաց,
Ազդու փոշի մը միջատասպան,
Որպէս զի անոնք հանգիստ քնանան

ՄԱՄՈՒԱՃԻՒՂ

Պահչէ Գարու թիւ 59 ծխավաճառ Նշան էֆ. Օզանեան։ (Նախկին սուճը Պողոս)։

Բերա, Կալաթա Սէրայի դէմ ծխա-վաճառ Գրիգոր էֆ. Օհնիկեան։

Մէկ և երկու զրուշնոց փաքէթներ։ Նաև 50 տրմ.նոց փաքէթներ՝ 5 զրշ.։
30—18

Տ՞ ԿԱԼԻՆՕՍ

ԿԻԶԼԻ ԽԱՍԹԱԼԸԳԼԱՐ ԹԱՊԻՊԸ ԽՈՒՍՈՒՍԻՍ

Կալաթատա Սանտրգճըլար ճատէ-սինտէ 97 նիւմէրօլու թէտավիխանէ-սինտէ խասթալարը գապուլ վէ թէտա-վի իտէր։ Պէլ սօղուգլուղունուն էն չէ-տիտ վէ էն միւզմին հալինտէ վէ օնտան տօլանը զուհուր իտէն պիր չօգ իտրար եօլու իլլէթլերինի միւշթէհիր պուլունան տօքթէօր ԿԱԼԻՆՕՍ՝ էն եէնի վէ ալէա ուսուլ իլէ, հիչ ադրը հիսս ինթիրմէքսիզին, աղ միւտտէթ զարֆընտա թէտավի իտէր։ Թէրէա-տիւտ իտէնէլէրտէն՝ իւճբէթի խասթա-լըգլարընը չիֆասընտան սօնրա ալընա-պիլիր։

ՖՐԷՆԿԻ Ղաեէթ եէնի վէ Էվրո-բատա թասպիգ օլունան սօն ուսուլ իւզրէ, ֆրէնկի խասթալը-ղընը թամ մուվաֆագյեէթլէ թէտավի իտէր։ Հէր կիւն սաաթ հէտն10ա գատար Կալաթատա Սանտրգճըլար ճատէսին-տէ, Գարագուշ օթէլի գարշըսընտա ամպաճը տինքեանը իւզէրինտէ, 97 օմէրօլու թէտավիխանէսինտէ պու-ունուր։

ԿԱՐԵԻՈՐ ԱԶԴ

Գատրգիւղ՝ եկեղեցւոյ դիմաց Զը-պուքճեան դեղարանը միջատասպան թարմ ու ազդեցիկ փոշի միշտ պատ-րաստ կը գտնուի գոհացուցիչ գինով։

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ

ԲԱՐԻՔ ՍԷՐԿԻԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍՆԻ 1900

ԱՄԷՐԻԿԱՆԸՆ ԷՆ ՄԷՃՀՈՒՐ ՏԻՊԻՆ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

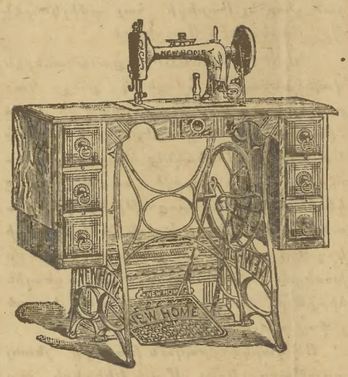

Մէզքիւր Սէրկիի Ումումիսինտէ միւ-քեաֆաթընը, HORS CONCOUR ըէգա-պէթսիզ գազանմըշ տրը։

Էն ուֆագ թէֆէրրուաթընա գատար էմմըլնտա թէվէֆֆիւգ իտէր։

Թիւրիխ՝ իչիւն եէկեանէ անէկ-թասը ԱՄԷՏԻՕ ՍԱԼՎԱԹՕՐ

Մէրքէզի ֆիրուխթը Սթանպօլատա, Պահէճ Գաբուսընտա, Համիտիյէ ճատ-տէսի, Նօ. 7 Թրամուէյ խաթթը իւզ-ըինտէ։ ՇԻՒՊԼԷՐ՝ Իզմիթտէ, Սիլիվ-րիտէ, Աֆիոն Գարահիսարտա վէ սաիրէ։

Լ'ԻՒՆԻՕՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐԾԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻՀԱՌՆ ՄԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

1828 Վէ 1829ՏԱ ԹԷԷՍԻՍ ԻՏԻԼՄԻՇ

Բարիստէ Բլաս Վանտօմտա, 9 նօմէրօլու տարբէի խուսուսի։

ՀԱՐԻԹ ՇԻՐԱԷԹԻ	ԷՕՄՐ ՇԻՐԱԷԹԻ
Սէրմաեէ վէ ինթիեաթ 107,000,000 ֆր.	Սէրմաեէ վէ ինթիեաթ 153,000,000 ֆր.
Սէնէնէն մագպուզաթը 21,000,000 »	1900 մագպուզաթը 17,000,020 »
Իօսէնէն զիեան 252,000.000 »	Իօսէնէն զիեան 120,000,000 »
Սիկուրթալը խանէլերին գըյմէթի 19,000,000 »	Սիկուրթալը էօմիւր 260,000,000 »

1828 L'UNION DE PARIS

ՊՈՒ ՇԻՐԱԷԹԻ դաեէթ միւսախտ չէրախթի իլէ Թիւրքիատա սիկուրթա գայտ իտէր

ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ տախի միւխթէլիֆ սուրէթտէ վէ խուսուսի էվէն։

ֆիեաթլա էօմիւր սիկուրթա իտէր։

ՇԻՐԱԷԹԻՆ ՊԱՆԴԱՍԸ «Պանգ Օթթօման» օլուպ, Սթանպոլ Ալժանսը տախի Կալաթատա «Պանգ Օթթօման» գարշըսընտա տրը։

ՏԻՐԻՆԿ

ՊԻՇՄԷԵԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ՏԻՐԻՆԿ ՆԱՄ

ԱԼԷԱԹ ՈՒ ԷՏԷՎԱԹ

Պու ֆապրիգա՝ Բարիզին 1900 Էքսբօզսիսիօնունտա 23 միտալեա իլէ 16 պէօյիւք միւքեաֆաթա նալլ օլմուշ տրը։

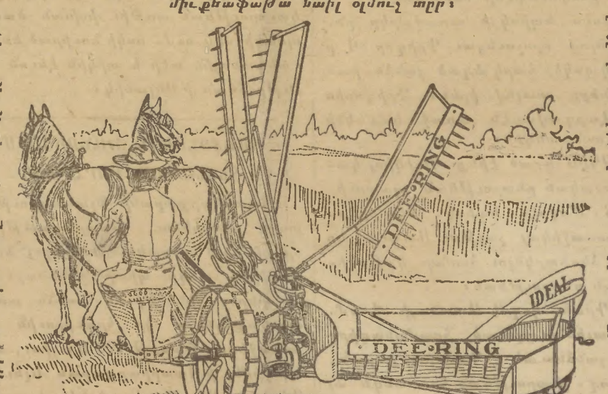

Եալընոշ Ամերիքա 12,000 ֆենրիէրէն պուլէ 9,000 ֆրանք Լոր տրը։

1901

Իլթէ եէնի պիր ասրրա տուխսուլ էյլէտիք։ Միրուր իտէն զէման՝ չիմտի եիւզ սէնէյի կէչմիշ, պինանէն ալէյհ վուգուֆաթը թարիխիյէ սրրասընա գայա օլունմուշ տրը։ պու տէվրին թէրգգրյեաթը՝ ալէլ ումում չաեանը հայրէթ պիր տէրէճէտէ տիր։ Մաքինա մարիֆէթի իլէ պիչմէք ֆէվգ էլ ատէ պիր թէ-թէրգգը տէեիլ մի։ 1858 սէնէսինտէ «Մարչ» նամ թըրքան մաքինասընը ի-ճատընտան պէրու պու անէ տէկին սանսաթը մուհիմմէի մէզպուրէտէ կէրէք Ամէրիգատա վէ կէրէք տիւնեանրն հէր պիր թարաֆընտա էն միհիմմ պիր մէվ-գը թուիմուշ օլան ֆապրիգա՝ ՏԻՐԻՆԿ վէ գումբանիասը օլուպ, իմալ էյլէտի-եի մաքինալարը սաթուն ալանլարրն հատտ ու հիսապը եօգ տրը։

Իսթէեէկլէրէ գաթալօկ տէֆթէրիմիզի մէճճանէն կէօնտէրիրիզ։ Մէզքիւր տէֆթէրտէ պիչմէէ մախսուս

«Իտիալ Տիրինկ» նամ տէմէթ ինթմէ
» » » օրագ պիչմէ
կիպի միւխթէլիֆ իւլ ճինս մունթազամ մաքինալարըմըզըն ըէսմէրի մէվճուտ վէ իչպու մաքինալար՝ միւպալաղասըզ վէ ճիտտի սուրէթտէ թարաֆըմըզատան թա-ըիֆ իտիլմիշ տիր։

«Իտիալ Տիրինկ» նամ թըրքան
» » » թըրմըզ

Պու մաքինալարրն եէկեանէ տէօրլիթօսը՝ Տէրեէատէթտէ կալաթատա Գէորգ պէյ խանընտա 1, 2, 3 Ն՝ ը մաղազալարտա, Մ. Սիմոնէյ Նովէլ վէ գումբա-նիասը տրը։

ՄԱՄՈՒԼԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՑԵԷՄԻԶՏԷՆ ՀԱՄԻՏԻՑԵԷ ՖԷՍԼԷՐԻ

Սայէի Շահանէաէ Սթանպօլատա Ֆէ-րիքէօյիւնտէ թէէսիս ինթիկիմիզ «Հա-միտիյէ» ֆէս ֆապրիգասը մամուլաթը՝ Եվրոբա մալլարընտան գաթ գաթ իւս-թիւն վէ մէթին վէ զարիֆ օլտուղը կի-պի, ֆիյաթճա տա էնվէնն պուլունտըղը ճիհէթլէ. տախիլի մամուլաթմըզընն ըէվաճընը թէէմին ինթմէք արզուսընտա պուլընան միւհթէրէմ էհալիմիզի եէզէր ճիհէթ մէնմուն ինթմէքտէ տիր. էսասէն մագասատըմզ միլլի սէրբէստիյմիզը տախի-լէն իմալ ինթմէք էճնէպիլիէր ինթիյաճատան վարէսթէ գալմագ նօգթալարընա միւն-հասըր օլուպ, պու էմէլին հուսուլի իսէ, Եվրոբա մալլարընա հէր վէճհէլ բրիճ-հանիյէթի պիթթէրիպպէ սապիթ օլան իչպու մամուլաթը տախիլիյէմիզէ էհա-լիի քիրամըն լազգ օլտուղը տերէճէտէ բաղպէթ պուլուրմալարընա միւթէվագ-գըֆ ընը. չայանը ինթիհար պիր ճի-հէթ տախի ֆապրիգամզը վուգու պու-լան սաթրչտան 100 տէ 2 սինի էազիմը սասրը Շէէրիյարիտէն օլան Հիճազ չը-մէնտըֆէրինէ մաէլմէմնունիյէ թէրք ինթմիչ օլտուղու կիպի, Տար իլ Ա-ճէզէյէ 450, վէ Պրուսա Համիտիյէ Սա-նայի մէքթէպինէ 150 ատէտ մա բիւս-կիւլ ֆէս ինտա ինթմէք սուրէթիյէ տէ իպարազը համիյէթէ մուվաֆֆագ օլմուշ տրը։ Իչպու ֆէսլէր եաղմուրտան թէր-տէն պօզուլմատըզը կիպի, գալըպ տախի խթէմէզ. բսլանան ֆէսլէրին աթէչէ կէօսթէրիլմէյէրէք գուրուլարըմասը իխ-թար օլունը։

Զիրտէ մուհարբէր մահալլերտէ բիւսկիլսիզ օլտուղը հալտէ, մագթու ֆիյաթլարա սաթըլմագտա տրը։

Իչի թիկէթլի զայէթ գուլլանըլը ֆէս՝ պէհէրի 5 զրշ.,

Իչի հասրըլը զայէթ գուլլանըլը ֆէս՝ պէհէրի 8 զրշ.,

Իչի ֆքի գաթլը զայէթ գուլլանըլը ֆէս՝ պէհէրի 10 զրշ.,

Իչի աթլասը զայէթ գուլլանըլը ֆէս՝ պէհէրի 13 զրշ.։

Մահալը ֆիւրուխթը. — Սթանպոլ-տա Համիտիյէ ճատտէսինտէ Քիւչիւք Իսմարլ Բաչա խանը պիթընտա Ն. 17, Տիւրքալէր արասընտա Ն. 71, Ազսէ-բայտա Եէչիլ Թուլումպա մէյտանընտա Ն. 101, Շիշլիտէ Օսման պէյ կաշինօ-սը ճիվարընտա ֆապրիգամզը թահ-թանտա, Պէշիքթաշտա Ճատտէի Քէ-պիրտէ Տօգթ. Գրիսեան էֆֆէնին խա-նէսի թահթընտա վէ Իւսկիւտարտա Յարչուի քէպիրտէ 44 նիւմէրօտա վէ Պալատ իսկէլէսինտէ 3 վէ 5 Ն՝ մա-ղազալարտա սաթըլմագտա տրը։

Ֆէսլէրիմիզ գէրբլուպ պօզուլտուղը թաղտիրտէ չիպպէլէրիմիզին հէր հան-կըսընա միւրաճաաթ օլտուրսա, եէնի պիր ուսուլտէ մէճճանէն գալըպանա-ճաղը միւհթէրէմ միւշթէրիլէրիմիզէ ի-լան իտէրիզ։

ՄԱՄՈՒԼԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՑԵԷԻ ՕՍՄԱՆԻՑԵԷՏԷՆ ԵՐԴԱՆՄԸՇ ՎԷ ՖԻԼԹՐԷԼԷՆՄԻՇ ԷՆ ԱԼԷԱ

ԶԷՅԹՈՒՆ ԵԱՂԼԱՐԸ

Մէնէքչէ բաեիրալը Օս-մանլը միւրէքքէպլերի վէ սարիէ մուխթէրիի Կիրիտի Աբմէտ Շէվգը պէյ թարա-ֆընտան պու տէֆա իսթիթ-րա իտիլէն«ֆիլթրէ» ալէթի վասրթասը իլէ, ուսուլը ֆէննիսի տարիէսինտէ եը-գանմըշ վէ սիւդլիմիշ վէ միտէեի իսլալ իտէէք հէր նէվի մէվատտը էճնէպիյէ-տէն արի վէ պէրի գրլընմըշ լուսիս վէ նէֆիս զէյթուն եաղլարը մէվգը ֆիրուխ-թա վազ օլունմուշ տրը։

Պունուն խիլաֆընը ֆէննէն իսպաթ իտէնլէրէ՝ իմալաթխանէ թարաֆընտան 50 օսմանլը լիրասը վէրիլէճէէի տախի թէահհիւտ օլունուր։ Իչպու եաղլարը-նն կէրէք նէֆասէթինի վէկէրէք ֆիսթաճա էհվէնիյէթինի թէէրիւպէ ինթմէք իս-թէէէն էրպապը մէզագա՝ տէրունինտէ սթիգ եարըմ գրեէ զէյթուն եաղընը հավի վէ չիշէնին աղզը մուխթէրիի Կիրիտի Ամէտ Շէվգը մէօհրի իլէ մէմ-հուր գաբալը չիշէլէրտէն պէհէր ատէ-տի 5 զրուշ ֆիեաթլա սաթըլմագտա տրը։

Եաղ իսկէլէսին. է 29 նիմէ-բրօլու Նիգօլաքի Բաբատօրուլօնքն մա-ղազասընա միւրաճաաթ պույրուլմասը իլան օլունուր։

ՄԵՃԵԼԼԵԻ ԱՀՔԵԱՄԸ ԱՏԼԻՅԷ

ՕՍՄ. ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ ՕՐԻՆԱԳԻՐՔ

Թ-ԷԴ. Ա. Ն. ԹՈՐՎԱՑԵԱՆ

Կիսակաշի 25 Ղրշ. անզեղչ

Օսմ. Բաղաքային Օրինագրքին հա-յերէն թարգմանութիւնը։ Թուրքերէն ընագրին արտասանութեամբ, 5 հա-տոր, ցարդ կը ծախսուէր 50 զրշ.ի։ Հրատարակիչը, ընդհանրացնելու նպա-տակաւ, ա՛յս բազմօգուտ Օրինագիրքը որուն համաձայն կը քննուին ու կը լուծ-ուին բոլոր Օսմ. հպատակներուն քա-ղաքային դատերը, հարիւրին 60 զեղ-չած է գինը, 50 զրշ.էն 20ի իջեցնե-լով, թղթակապ։ Հինգ հատորը մէկ-տեղ կազմուած, «կիսակաշի», 25 զրշ. «անզեղչ»։ Փութացէք օգտուիլ այս բացառիկ գնէն, վասն զի յառաջիկայ Սեպտ. 1ին գինը պիտի բարձրանայ դարձեալ 50 զրշ.ի։ Դիմել Պալենց գրատուն, Զաքմաքճըլար, թիւ 20։

ՉԿԱՐԴԱՑԱԾ ՄԻ ԱՅՆԻՔ

Արիւնը, ոսկորները, Ջիղերը, ակ-ռաները և մարդուս կազմուածքին ու-րիշ մասերը որոշեալ քանակութեամբ ՖՕՍՖՕՐ կը պարունակեն որ մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամ-ներուն կանոնաւորաբար աշխատելուն կ'օգնէ։ Այս Ֆոսֆորը որ թանկագին է մարդկային կազմուածքին համար, չատ անգամ կը քիչնայ հիւանդու-թեանց պատճառով և այն անձը որ կոր-սնցուցած է մամնոյն ֆոսֆորը, տեսա-կան տկարութեանց կ'ենթարկուի։ Ա-րիւնը կը տկարանայ, Ջիղերը կը թուլ-նան, ծունկերը կը կտրին, ամբողջ մարմնոյն և գլխաւորաբար ուղեղին մէջ յոգնութիւն կը զգայ, պիրոյ կը տրոփէ և դեռ այս կարգէ չատ մը ան-հանգստութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած Ֆոսֆորը կրկին արեան մէջ մտցնելու և զայն զօրացնելու համար, բժիշկներ երբ հնարք մը կը խորհէին, այս տարի Բարիզի առա-ջնակարգ քիմիագէտ Պիլեօն՝ Օ վօ Էս-ՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ անուամբ դեղ մը հրա-նարեց որ կորսուած ոյժը կատարելա-պէս կը մտցնէ արեան մէջ, Ջիղերը-ոսկորներն ու մարդուս կազմուածքը կը զօրացնէ, և մարմնոյն դիւրաշարժ ժուժիւն կուտայ։ Անոնք որ իրենց ու-ղեղն ու մարմինը յոգնեցուցած են, ա-նոնք որ զեղծումներու պատճառով անկարողութեան մատնուած են և վեր-ջապէս անոնք որ ոյժի պէտք ունին, ան-հրաժեշտ է որ Օ վօ Էլեսիթին Պիլ-եօն Ô vo-lecithine Billon առնեն։ Օ վօ լէսիթին Պիլեօնը որ ամէնէն ազդու-դեղն է չաքարախտին, ընդունուած էր Ֆրանսայի բժշկական Ակադէմիին և կը ծախսուի մեծ դեղագործներու ու դե-ղավաճառներու քով։

ԿԱՐԱՊԵՏ ՇԻՆԱՍԻ ԷՖԷՆՏԻ ՓԱՍՏԱՓԱՆ

Կառավարութեան մօտ Եուսուֆ օղլու խանը, Ն. 18 ԻԶՄԻՐ,

Այս ծանօթ փաստաբանն որ ասկից առաջ Գրգաղաճ հաստատուած էր, այս անգամ իւր գրասենեակն փոխա-դրած է Իզմիր Եուսուֆ օղլու խանը։ Կը տեսնայ ամենայն ատենութեանց օրէնքի սահմանին մէջ, ամէն դատա-կան, վաճառականական գործեր թէ Հունգարի, Թիճարէթի Շերիէթ և թէ ամէն պաշտօնական սենեակներու վե-րաբերեալ գործողութիւնք։ Կը յանձ-նարարենք իրենց էֆֆէնտիին յարգոյ հառարակութեան։

60 ՂՐՈՒՇ ԵԱԲՕՔԱԿԱՆՈՎ

Բարեկիրթ և պատուաւոր պառանի մը որ երկու տարիէ ի վեր առեւտրա-կան ասպարէզ մտած է և տեղեակ է մանիֆաթուրայի, ինչպէս նաև մաքի և երկաթուղւոյ գործողութիւններու, վաթսուն ղրուշ չաբաթականով պաշ-տօն կը փնտռէ վաճառականի մը քով։

Լաւ կը խօսի և կը գրէ Հայերէն, Տաճկերէն և գաղղերէն լեզուները։ Դիմել խմբագրատուն «Մանղումէ»ի։

ՈՒԷՍԴԸՐՆ

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱԲԸ ՄԱԽՍՈՒՍԸՇԱ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆԴՐԱՅԱ

1851ՏԷ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐԾԸ ԻՆԿԻԼԻՋ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թազմին օլունան զիյանլարրն մէճմուի	ֆնկ. լիրա 6,000,000
Մէվճուտ ագչէ վէ հասրլաթը սէնէվիյէ	» » 1,250,000
Գեամիլէն թէէտիյէ օլունմուշ սէրմայէ	» » 410,000

Թուրքիա չիպպէսինին միւտիրի ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Իսթանպոլ, Պահէճ Գաբու, Անանիասի խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թաչրպարտա իչկիւզար վէ միւթէպէր ռէնթէլէր արանըլմագտա տրը

ԻՍԹԱՆ.— Շէէրիմիզին էն մասրուֆ Ֆրանսըզ վէ Ալման գումբանիալա-ըն սերմայէսի հասրլաթընա նիսպէթէն 100 % օլտուղը հալտէ Ուէսթըրընի 125 % տիր։ Իչթէ պու հագիգաթ Ուէսթըրն բագիպլէրինէ թէֆէվվիւգ ինթ-տիրմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տրը։